Ն. 4998 = 1882 ՅՈՒԼԻՍ 29 ԲԷՆՃԵՆՊԻՀ — 23 ԻՆՃԻ ՄԷՆԷ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, ՕԳՈՍՏՈՍ 10 ԲԷՆՃԵՆՊԻՀ — Ն. 4998

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին ամէնէլիկ մէճիա 10
Ամբ ամ. 5
Կէս » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Ամբ ամ. » 5
Հարիւրա իւճրէթի պէրգէ պէտ տէր

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պ՚րինճի տէֆա իչին ամբողջ 3 ղ.
Իկինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճի » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Անատոլուի Էֆիմերիս

ՄԻԻՆՆԱՏԻԻ ԷՐՃԻԷՍԱՍ

Իլան սըրասընա գօնուլմաէան իլանաթ ու իխթարաթըն ամ թըրը ղ.

Պէրթաւշաբ Ն. Զ. Փանոսեան խանէնէ նազրյրը

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիչէնիւիճ-պաղարընտա Իրսի խանընտա Ն. 11.

١٢٩٨ ԹԻՄՈՒԶ ՅԻ 29 — ١٢٩٩ ՐԱՄԱԶԱՆ ٢٠ — 30 ՓԱՐԱ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Պօմպայ 9 օգոստ.

Ասաքիրի համիլ օլան օն իքի դրթա սէֆաեին, Սուէյշ միւթէվէճիհէն Պօմպայտան հարէքէթ իթմիշէր։

Բարիս 9 օգոստ.

Բարլամէնթօ, իճթիմալարընա խիթամ վերսի։

Աթինա 10 օգոստ.

Պէշ նէֆէր զապիթանտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն, եէնիտէն զբրէլը սէֆաեին ինչասը իչին գօնթրաթօլար իմզալամագ իւզրէ, գարիպէն Ինկիլիթէրրատա միւթէվէճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

Իշպու սէֆաեէնին ինչատթընա 40 միլիօն տրախմիտէն զիեատէ սարֆ օլունամատագ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Թօգաթ սանճաղը մութասարրըֆը Բէուֆ պէյէ բիրթպէի ուլէա սընրֆը սանիսի։

Մէքթուպիի հազրէթի վէքեաւլիթբէնահի թէլէկրաֆ գալէմի խիւլէֆասընտան Զիեա էֆէնտիեէ բիրթպէի սանիեէ սընրֆը միւթէմատիզի։

Պէյօղլու թէլէկրաֆ միւտիրի Անթոնիատիս էֆէնտիեէ բիրթպէի սանիեէ սընրֆը սանիսի։

Թէլէկրաֆխանէ էվրաղ պաշ քեատիխի Դատրի էֆէնտիեէ բիրթպէի սանիեէ սընրֆը սանիսի։

Թէլէկրաֆխանէ մուհասէպէսի միւմէյեիզի Զիհամի պէյէ բիրթպէի Սանիեէ սընրֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

Պիթլիս վալիսի Արիֆ բաշա հազրէթլէրինէ իքինճի բիրթպէ մէճիսի, Սագրզ միֆթիսի ֆազիլէթլու Իսմայիլ Եիւմնի էֆէնտիեէ իւչինճի բիրթպէէն պիր գրթա նիշանը Այիի Օսմանի իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՑԼԻ

Տիւնքի կիւն Պապը Այիտէ, մէճլիսի մախսուսատ վիւքէլա ինիգատ իթմիշ օլուպ, մէճլիսի մէզպուրատա Մըսրրատա նէշր օլունամագ պէեանամէ իլէ իշղալ օլունատուղու, վէ պիր տէ ատաքիրի Օսմանիէէնին Մըսրրա տուխուլի հագգընտա, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի իլէ իմզալանմասը իգթիզա իտէն մուդավէլէեի ատքէրիեէ իւզէրինէ միւսահատաթ ճէրէեան իլէմիշ օլտուղու թախմին գէլընբէօր։

Իսթէրսէ էքսբրէսս զազէթասընէն տիւնքի նիւսխէսինատ պէեան իլէտիկինէ կէօրէ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ, գօնֆէրանսատա թանզիմ օլունան բրօթօգօլ, սալը կիւնքի իճթիմատա պաղը մէրմէպէ թատատիլ օլունմուշ տըր։

Պու կիւն վուգու պուլատագ իճթիմատա տէվլէթի Այիեէ մուրախասարը պիր պէեանամէ գրատթ իտիպ, Ինկիլթէրրանէն էնտիշէլէրինի թէսկին իտէճէքլէր տիր։

Տէվլէթի Այիեէ իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինամէ ագտ օլունաճագ մուգավէլէնամէի ատքէրիեէ իւզէրինէ մուվաֆֆագատթ հասրլ օլմուշ տըր։

Մուգավէլէնամէի մէզքիւրուն թաֆսիլաթը պու կիւն եարընն գօնֆէրանսատա գարարլաշտըրըլաճագ տըր։

Տիւնքի կիւն Պէպէքտէ պիր հանըմ վարօրա պինէր իլէն, գազարա սեաղը գաեբպ տէնիզէ տիւշմիշ, վէ մէզքիւր իսկէլէնին չիմահրը թարաֆընտան սահիլի սէլամէթ չէգարբիմշ տըր։

Գօնֆէրանս պու կիւն իճթիմա իտէճէք օլուպ, Սուէյշ գանալը մատատէսինէ տաեիր գօնթ Գօրթի հազրէթլէրի թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆ իւզէրինէ միւզաքէրէ իտիլէճէկի մաղնուն տըր։

Տէրիսաատէթ Բուսիա էլչիսի Մ. Նէլիտօֆ, պու կիւն Թաման նամ վարօր իլէ շէհրիմիզէ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։

Շէհրիմիզէ պուլունան Բուսիա թէպասարընտան պաղը զէվաթ պիր բէմօրքէօր իլէ միւշարիէյհի իսթիգպալա կիթմիշէր տիր։

Մէսաժէրի Մարիթիմ գազէթասընրն Քիրէճ – գարուսունտաքի իտարէխանէսի (Ֆրանսզ կիւմրիւկիւ) մալիեէ նէզարէթէ ագարարթընատան օրուպ, գումբանիա իլէ օլան գօնթրաթօ խիթամ պուլմուշ օլտուղունատան, պու տէֆա ալթը սէնէ իչին թէքրար թէճատա գրընմբշ, վէ գումբանիա մալիեէ նէզարէթինէ ալթը սէնէլիք իյճար պէտէլի օլարագ, 180,000 ֆրանգ վերմիշ տիր։

Պու կիւնքի Սթամպուլտա օգունտուղունա կէօրէ, էվվէլքի կիւն լիմանբմբզա վասլ օլան Շարգիէ նամ վարօր իլէ, Խրտիվ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան, հուզուրու հազրէթը Շէհրիեարիեէ թագտիմ օլունմագ իւզրէ պիր թագրմ Աֆրիգա գուշլարը վէ հայվանաթը իրսալ օլունմուշ տըր։

Էվվէլքի կիւն Էօմէր էֆէնտի խանընտա իշլէմէքտէ օլան պիր տիւրկեար եէրտէն իչ մէթրօ եիւքսէքլիկի պուլունան պիր իսկէլէտէն տիւշիւպ, սրրթընէն քէմիկի գրրբլմիշ, վէ խասթախանէեէ նագլ օլունտուղու սբրատա, միւթէսիրէն եօլատա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պու սապահ Բուսիա վարօր գումբանեասընը Իզնէվօր նամ վարօրա, Մարմարաեա վասլ օլարագ, պօղազ տէշղընտա լէկէրէնտագ օլմուշ տըր։

Մէզքիւր վարօր չայ եիւքլիւ օլուպ, Օռէստաեա կիթմէքտէ տիր։

Մուտանեատան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, օլ թարաֆլարտա պիր թագրմ հայտուտ չէթէլէրի զուհուր իյլէմիշ իմիշ։

Պու կիւն Պապը Այի գալէմիրինէ պիր մաաշ իթասքնա պէտ ու միւպաշէրէթ օլունամագը իշիտիլմիշ տիր։

Բուսիա մասլահաթկիւզարը Մ. Օնու տիւն Պապը Սլիեէ կիտերէք, պաշ վէքիլ վէ խարիճիեէ նազիրը բաշալար հազարաթը իլէ ուզուն ուզատիեէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Միւշարիէյհ հազրէթլէրինին կէլէճէք հաֆթա Ֆիլիպէեէ ավէթ իտէճէկի միւհթէմէլ տիր։

Տէրիսաատէթ պուլունան ատաքիրի Շահանէ ալայարընը, պիր իլթիճաթը Շահանէ օլմագ իւզրէ, բամազանը չէրիֆին սոն ազշամընը սբրատը, Մապէյնի Հիւմաեունա ճէլպ ու տավէթ օլունուպ, նամը նամի հազրէթի Բատիշահիեէ իֆթար ու իթամ օլունմագտա օլտուղընը, վէ հաթթա ատաքիրէ պիրէր միգտար տա ատթիեէի Շահանէ թէվզի պույրուլմագտա իտուկի իշլիտիլմիշտիր։

Էվվէլքի ագշամ տախի, Թոֆխանէի ամիրէ իսթիհքեամ ալաեը հէյեէթի մէտուէն մապէյնի Հիւմաեունատա իթամ օլունարագ, իրթէսի կիւնիւ ատթիեէի Սէնիեէ, եանի էֆրատա պիրէր չարեէք Մէճիտիեէ իհսան պույրուտուղու մէսմուլ տըր։

Էվվէլքի կիւն Իտարէի Մախսուսէ բօրթա վարօրու իլէ Թրապզօնատան 128 նէֆէր գուրա նէֆէրի կէլմիշ, վէ թապուրտա եէրլէշտիրիլմէք իւզրէ, ազզուճա Պապը Սէրասքիրեէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Ճանիպ տէվլէթի Այիեէտէն սիբարբշ իտիլէն Նօրատանֆէլա թօֆթրընընէն պիր գրամը պու հաֆթա Տէրիսաատէթէ կէլմիշ, վէ գուսուլունուն տախի գարիզէն վիրուտի միւնթազը պույրունմուշ տըր։

Բասատխանէի ամիրէ թարաֆընտան թէպլիղ իտիլէն մալիմաթա նէզարէն, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ սապահլէյին սատթ պիր պուչուգտա Սագրզտա խաֆիֆ պիր հարէքէթի արզ վուգու պուլմուշ տըր։

Պու ագշամ Գատիր կէճէսի օլմագ միւնասիպէթի իլէ, պիլճիւմէ տէվաեիրի միրիեէ էնվաի գանտիլէր իլէ ատանատրլաճագ տըր։

Խրտիվ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինին եավէրի մախսուսլարընտան պիրիսի, տիւնքի կիւն, էվրագը միւհիմմէեի համիլ օլաուղու հատէ, Տէրիսաատէթէ միւվասէլէթ իլէմիշ տիր։

Բուսի օգոստոս աերընն իպթիտասընտան իթիպարէն թիւթիւն ֆապրիգալարընն սաթաճագլարը թիւթիւնիւ էվզանը ճէտիտէ իլէ սաթաճագլարը իշիտիլմիշ տիր։

Էվվէլքի կիւն ագշամ իւզրէի Պէյօղլունտա Գալաթա սէրաեը ճիվարընտա թէնհա պիր սօգագ տէրունինտէ իքի ատամ պիրպիրիյլէ միւճատէլէ իթթիքլէրի էսնատէ պիրի սիլահա տավրանարագ տիկէրինի ֆէնա հալտէ պրշագ իլէ եարալաեբգ ֆիրար իթմիշ տիր։

Շարգի բումէլի վալիսի Այէգօ բաշա հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն Պապը Այիեէ կիտերէք պաշ վէքիլ վէ խարիճիեէ նազրը բաշալար հազարաթը իլէ ուզուն ուզատիեէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Միւշարիէյհ հազրէթլէրինին կէլէճէք հաֆթա Ֆիլիպէեէ ավէթ իտէճէկի միւհթէմէլ տիր։

Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Տէրիսաատէթ սէֆիրի լօրա Տիւֆէրինի Տէրիսաատէթատէն ճէլպ իտէճէկինէ սաեիր պիր շայիա զուհուր իյլէմէսի իւզէրինէ, մէճլիսի մէպուսան ազազընատան պիր զաթ պունուն ասլը օլուպ օլմատրզընը սիւալ իթմիշ, վէ խարիճիեէ միւսթէշարը սբր Զարլս Տիլք տախի պու շայիանընպի ասլ ու էսաս օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

(Լ. Թ.-րէ)

Թագսիմին Աեաս-Բաշտեա կիտէն Թարիգին Պանգը Օսմանի տիրէքթօրու Մ. Ֆօսթէրին խանէսինէ գատար օլան մահէլլի սրգ օլուպ, հալպու քի Պէյօղլունտան Տօրմա-Պաղչէեէ կիտէն արապալար թարիգի մէզքիւրատան միւրուր իթմէքտէ պույրունտուղլարընտան, տիթընճը տայիրէի պէլէտիեէ թարաֆընտան մէզքիւր թարիգին թէվսիինէ գարար վերիլէրէք Մ. Ֆօսթէրին խանէսի գուրպինտէքի տախչապ խանէնին հէտամիյէ թէվսիի թարիգէ միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր։

ԹԱՍՀԻՀ

Էվվէլքի կիւնքի նուսխէմիզտէ տէրճ իտիլէն Պուքրէշ բիանգօսու ճէտվէլինտէ, պիր գաչ սէհվ վուգու պուլմուշ օլտուղունատան, թասհիհինէ իպթիտար իտէրիզ։

Նիւմէրօլարընը իլք սիւթինինտէ 13 իւնճի սաթրրատաքի «133» սէրի «134», վէ 17 ինճի սաթրրատաքի «223» սէրի «323», վէ 40 ընճը սաթրրատաքի «1193» սէրինին «90» նիւմէրօսունուն զազանաքզը իգրամիյէ «40» ֆրանգ «50» օլաճագ տըր։

2 ինճի սիւթիւնիւն սան սաթրրընատաքի 7788 սէրինին նիւմէրօսու «35» տիզիլմիշ իսէ տէ, «53» օլաճագ տըր։

Մըսրը մէսէլէսինէ տաեիր գօնթ Կրանվիլէն գօնթ Տիւֆէրինէ իրսալ օլունան պիր գրթա նօթանը թերճէմէսի

Ֆօրէյն-Օֆֆիս (Ինկիլթէրրա խարիճիեէ Նէզարէթի)

11 յուլիս 1882

(Տէնէտ Նէսրէդդին գոբչիեէ)

Իրթէսի կիւն, եանի մայիսին 12 սինտէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթինտէն, պանա, ատթիտէքի թաֆսիլի թէքլիֆ վարիտ օլտու.

«Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինին հէր պիրի Իսկէնտէրիեէ սուլարընա ալթընշար զբրհը սէֆաեին կէօնտէրէճէքլէր տիր. Իքի տէվլէթլէրին իլք իչ սէֆինէլէրի, հէման եօլա չբգբպ, այնի վագրթատա Իսկէնտէրիեէ սուլարընա կիտէճէքլէր, վէ տիկէրլէրի տէ պունլարընը արգասընատան օրաեա վասլ օլաճագլար տըր։ Պիր Ինկիլիզ վէ պիր Ֆրանսզ սէֆաեինի, էվվէլճէ թէքլիֆ օլունմուշ օլտուղու իւզրէ, Սուէյշ կիտերէք, օրատատի էվրօբալարը մուհաֆազա իյլէեճէքլէր տիր։ Իքի տէվլէթլէրին Տէրիսաատէթ սէֆիրլէրինէ թաալիմաթ մախսուսէ իթա օլունարագ Պապը Այիեէ շիմտիքի (օլ վագրթքի) հալտէ Մըսրը իշլէրինէ տօղլուտան եախսա տօլաեբտան ասլա միւտախէլէ իթմէմէսինի լիսթաղ իյլէմէլէրի էմր օլունաճագ տըր։

Իքի տէվլէթլէր, քէնտիլէրին Բոմա, Պէրլին, Ավն-Բէթէրսպուրկ, վէ Վիէննա սէֆիրլէրինէ տախի, Մըսրը սուլարընա սէֆաեին իրսալ օլունտուղունու նէզարընտէ պուլունտուղլարը տէվլէթլէրի իխպար իյլէմէլէրի, վէ տիւվրի միւշարիէյհիտաեբ տա, քէնտէ Տէրիսաատէթ սէֆիրլէրինէ, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսանընն շէհրի մէզքիւրատի սիւֆէրասընա վերիլէճէք օրան թալիմատ [միսլլու թարիմատ] իթատընա տավէթ իյլէմէլէրինի թէլէկրաֆլա էմր իտէճէքլէր տիր։ Գահիրէտէքի ժէնէրալ-գօնսօլոսրա, Խրտիվ Թէվֆիգ բաշատան պաշգա քիմսէնին րիզասընը մէշրուտատա իթմէմէլէրի իչին թալիմատ վերիլէճէք, վէ Էնգլօբալրրարն էմնիյէթինատէն պաշգա հիչ պիր խուսուս իչին սաեիր գարի մէշրու պիր հիքիմէթ իլէ մուխապէրէեէ կիրիշմէմէլէրի էմր օլունաճագ տըր։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի, Մըսրրա Օսմանը, Ֆրանսզ, վէ Ինկիլիզ գօմիսէրլէր իյզամընը միւնասիպ տատա իթմէտիկկի կիպի, Թիւրքիա միւտախէլէսինի տէ բէտատա իթմէքտէ պէրտէվամ իտի իսէ տէ, սէֆաեինին Իսկէնտէրիյէեէ մուվասէլէթինատէն սոնրա, գարատա տատքէր չբգարմագա միւզամ կէօրիւրտիկկի հալտէ, Ֆրանսզ վէ Ինկիլիզ ատաքիրի չբգարբլմաեբգ, Օսմանը ատաքէրի չբգարբլմասընը գապուլ, վէ ֆազաթ ատաքիրի Օսմանիեէէնին իքի տէվլէթլէրին մուրաղգատասը (գօնթրօլ) թահթընատա, վէ էվվէլտէն թայեին օլունան շարթլար իլէ իֆաի վազիֆէ իյլէմէլէրի յազմ կէլտիկինի տէրմիեան իյլէմէքտէ իտի։

Գրաիչա հազրէթլէրինին հիւքիւմէթի, պու թէքլիֆլէրի գապուլ իտէրէք, զաթը սէֆիրանէլէրի վասրիտասը իլէ, Պապը Այիեի շիմտիլիք Մըսրը իշլէրինէ ատղրուտան վէ եա տօլաեբտան հէր նէվ միւտախէլէտէն իճթինապ իյլէմէկէ տավէթ իթտիկի սբրատա, իլէրուտէ տէվալը Մըսրրեէէնին հիւքիւմէթի Սէնիեէ նէզարինտէ օ՚ եօլտա պաղը թէքլիֆլէր իճրասընա լիզում կէօսթէրմէսինին ատ ճիւմլէեի իհթիմալաթատան օլտուղու տախի անլատրլը։ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանընն Ինկէնտէրիյէեէ իրսալ իյլէտիքլէրի գումվէի ճէսիմէի հարպիեէեէ պագարագ, —պու խուսուսու Մ. Ֆըրէյսինէ տախի քէնտի նազարիյեաթընա մուվաֆֆըգ տատա իյլէր իսէ – տիւվէլի սաեիրէնին, վէ Թիւրքիանընն տա օլ ճանիպէ սէֆաեին եօլամատա տավէթ օլունմալարընընն պէյլքի մուճիպի ֆայիտէ օլաճաղընը պէեան իթտի։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի պու թէքլիֆլէրի պիրինճիսինի գապուլ իյլէտի իսէ տէ, տէվլէթլէրին Իսկէնտէրիեէ սուլարընա սէֆաեին իրսալինէ տավէթ օլունմալարընա մուխալիֆէթ իլէ, պէօյլէ պիր տավէթին էվրօբա տէվլէթլէրինին Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրատա վերմիշ օլտուղարը, վէ պագասընը արզու իյլէտիքլէրի հալ ու հարաքէթլէրինտէն անլաշըլմագտա պույունան էնթուզիազմ սրֆատթընը զայպ իթտիրէճէկինի տէրմիեան իյլէտի։

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, տիւվէլի սաեիրէնին Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանընն

կիլիթերրանքն հարէքէթինէ իշթիրաք իյլէմէկէ տավէթ օլունմանուլարընտան ոօլտեը պէեանը թէէսիւֆ իթտի։

Հիւբիւմէթի միւշարիէյհա մէզքիւր տավէթին ատէմի իճրասընը տտէթա պիր գուսուր ատտ իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթի պու խուսուստա մուխալիֆ էֆքեարտա պուլունմագտա պէրտէվամ օլտուղու հալտէ, Ինկիլթերրանքն մէսէլէի մէպհուսէ հագգընտաքի սաեիր էֆքեար ու նազարիյեաթընը քեամիլէն թաստիգ իյլէմիշ պուլունտուղունտան, պու թէքլիֆի իւզերինէ արթըգ իսբար իյլէմէտի։

Պու էնատէ, տէվլէթլէրին Միսըր ժէնէրալ–գոնսոլոսլարընքն թաէպի իւզերինէ, Խըտիվ հազրէթլերի հէյեթի վիքէլաեը մէվզբի իզթիտարտա իպգա իյլէմիշ իտի։ Մայիսին 6 սընտա ըէեիսի վիքէլա իլէ ճիհատիյէ (հարպիյէ) նազբրը, սբր է. Մայէթէ այրը այրը վիզիթա վերերէք, Իսկէնտերիեէ սուլարընտա վիրուտինէ ինթիզար օլունմագտա պուլունան Ֆրանսա վէ Ինկիլթերրա տոնանմասընքն մուվասէլէթինտէ, ասատիշ ու ինթիզամը մուհաֆազա իյլէեճէքլէրինտէն տոլաեը, միւմայիլյհի թէէմին իթտիրը։

Պապը Ալի իպթիտաի մէսէլէտէ Ֆրանսանքն վէ Ինկիլթերրանքն սիւլիք էյլէտիքլէրի խաթթը հարէքէթտէն բէք պիւեիւք պիր մէմնունիյեթսիզլիք իզհար, վէ տիւվէլի էճնէպիեէ նէզտինտէ պուլունան սիւֆէրասընա իրսալ իյլէտիկի պիր նոթատա, Մըսրը հէյեթի վիքէլաբ, Խըտիվ հազրէթլէրինէ արզը միւթավաթ իյլէմիշ օլտուղունտան, արթըգ էշէլին վիճուտի գալմամբշ օլտուղունու, վէ պինապէրին նիւմաեիշի պահրի իճրասընա ասլա լիզում օլմատըգընը, վէ սթաթուգոնուն մուհաֆազասը իլէ ատաեիշ ու էմնիյեթի ումումիեէնին իպգասը իշին իճրասը լազըմ կէլէն թէտապէրին թայեինի վէ իճրասընա իսէ անճագ հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին հագգը օլտուղունու տէրմիեան իթտի։

Պունուն իւզերինէ Զաթը սէֆիրանէլէրինէ Իսկէնտերիյեէտէ իճրա օլունան նիւմաեիշի պահրիտէն նիյեէթ նէ օլտուղու, վէ պունուն սբֆաթը նէ մէրքէզտէ պուլունտուղու հագգընտա հիւբիւմէթի Սէնիյեէնին էֆքեար ու նազարիյեաթընը թէէմին ու թէսքին իյլէմէք իւզրէ, օլ վագըթա այմբշ օլտուղունուզ պիլճիմէ թալիմաթտան իթթիֆատ իյլէմէնիզի թավսիեէ իյլէտիմ։

Զաթը սէֆիրանէլէրինին պու պապտէքի զայրէթ ու թէվսիթիւ մաղհարը մուվաֆֆագբյեէթ օլարակ, մայիսին 18 ինտէ, Սաեիտ բաշա, հիւբիւմէթի Սէնիյեէնին տիւվէլի զարպիեէ իլէ միւնասէպաթը տոսթանէտէ պէրտէվամ գալմաղա գարար վերմիշ օլտուղունու վէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տոնանմասընքն Մըսըր սուլարընտա միւմքին մերթէպէ աղ միւտտէթ գալաճաղընը պիլէրէք, Խըթթէի մէզքիւրէտէ սթաթուգոնուն մուհաֆազասը իչին իճրասընը միւնասիպ կէօրտիւկիւ թէտապիր հագգընտա տիւվէլի միւշարիէյհիւա իլէ թէաթիի էֆքեար իյլէեէճէկինի պէեան իյլէտի։

(Տէվամ)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԻՍԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

(Տէ-Դէ Նէ-Իէ-Դէ-Դէն պոքէյեէ)

Պիր լիսանը նէ գատար զիեատէ նուֆուս սէօյլեր իսէ, էօյրէնէն ատտամ իչին օլ գատար զիեատէ մէնֆաաթ վէ եախօտ մէնֆաաթ գօլայլըգը վար տբր տէտիք. թըգդը պու գապիլտէն օլարակ, պիր լիսանտա նէ գատար զիեատէ զէնկինլիք, վէ չօգ քիթապ, բիսայէ վէ զաղէթա վար իսէ, քէղալիք, օլ լիսանը իսթիմալ իտէնկէր իչին, օլ գատար զիեատէ սէմէրէ, սերմայէ վէ գօլայլըգ պուլունաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր։

Էվվէլէրի տիւնեա պաշգա տիւրլիւ իտի, վաբօր, շբմէնաբֆէր, թէլէկրաֆ, վէ էմնալի գօլայլըգլար պուլունմազտան, վէ ու ուլում ու ֆիւնուն վէ սանայի պու մերթէպէ իլէրու կէթմէզտէն էվվէլ, հէր խալգ պիրէր սինօր իչինտէ, պիրէր տաղլար թէբէլէրինտէ, պիրէր տէրէլէր օրթալարընտա, վէ պիրէր օվալարտա եա օրմանլարտա միւնֆէրիտէն եաշամագտա իտիլէր, նասըլ քի հէր թարիխ, վէ հէր քէսին պիլարիկի թէվրատաը Ներլիֆ կէօսթէրմէքտէ տիր քի, պինլէրճէ գավմլար, վէ պինլէրճէ հիւքմտարլըգլար պուլունմագտա իտի, շիմտիքի վալիլիքլէր տէկիլ, ելլա լիվալըգլար վէ միւթէոարըֆլըգլար պիլէ պիրէր այրը այրը հիւքմտարլըգ իտի, նասըլ քի մէտէնի օլմաեան եէրլէրտէ, շիմտի պիլէ էօյլե տիր։

Տահա պունտան պիր իքի սարա, վէ հաթթա երկիրմի օթուզ սէնէ էվվէլէրէ կէլինճէեէ տէկին, շիմտիքի պիլտիկիմիզ հիւքմտարլըգլարտան չօգ զիեատէ հիւքմտարլըգլար։ վէ եիւզլէրճէ տէրէ պէյլիքլէրի պուլունմագտա իտի, վէլհասըլ, պիրէր ճիւզի մըգտար ինսանլար, պիրէր թարաֆա չէքիլրէք, վէ եէքտիկէրինէ տիշմէն օլարագ կէչինմէքտէ իտիլէր, վէ զաղէթա, քիթապ, վէ մէքթէպ մէտրէսէ ուսուլի տէ շիմտիքի հալտէ պուլունմատըգընտան, հէր թագրմ իյի ֆէնա պիր լիսան սէօյլէմէքտէ իտի. վէ տիմէք տիր քի օլ վագըթլարտա, շիմտիքի կիպի էմրի թիճարէթ եաեըլմըշ, վէ հէր միլլէթ պիր պիրինէ գարշըպ հիւսնի իմթիզաճէ պաշլամըշ օլմատըգլարընտան, ալեսսէվիյէ հէր գավմքէնտի հիւնէր ու սանաթը, քէնտի գալըպ գըեաֆէթի, քէնտի ուսուլ ու ատատթը, քէնտի այն ու մէզհէպի, վէ քէնտի լիսանը,լլա կէչինմէքտէ, վէ անկէրտէն իսթիֆատէ իտէպիլմէքտէ իտի. հալպուքի շիմտի, հէր միլլէթ, հէր տէվլէթ, հէր մէզհէպ, հէր կիտիշ վէ հէր լիսան պիրպիրինէ գարշըշմըշ, գօճա գօճա մէմալիքլէր պիրէր մահէլլէ հալինի քէսպ էթմիշ օլտուղլարընտան, սապահ գահվէալթըսընը Իսթանպօլտա իտէն, ագշամ թատամընը էտիրնէտէ իտէպիլտիկի կիպի, սապահլաեըն Ֆրանսատա օլան, ագշամտա Ինկիլթերրատա պուլունապիլմէքտէ տիր, վէ սէքիզ օն կիւն զարֆընտա պիր ատատ, Էվրօբատան, թա Ամերիգատա կէչէպիլմէքտէ տիր. արթըգ էօյլե միւնֆէրիտէն, եանի այրճա պիր քէօշէ չէքիլէրէք, քէնտի կիտիշի, վէ քէնտի ագլ ու սանաթը վէ իշի իլէ կէչինէպիլմէքլիկին վագթի կէչմիշ տիր, էվվէթ շիմտի տիւնեա պաշգա տիրլիւ տիր։

Էսկի զէմանլարտա, եիւզլէրճէ հիւքիւմտարլար թահթը իտարէսինտէ պուլունան մէտէնի տիւնեաեա. պու կիւնքի կիւն եալընըգ սէքիզ օն, վէ տահա տօղրուսու պէշ այթը հիւքմտար հիւքմ իյլէմէքտէ տիր, վէ պիրազ տահա վագթթ կէչտիքտէն սօնրա, պազէն արալըգտա պուլունան վէ զուհուր իտէն ուֆագ թէֆէք հիւքիւմէթլէր տախի, ասըլ պիւյիւք հիւքիւմէթ գազանլարընտան պիրինէ գարըշարագ պիր խամուր օլաճագլար տբր, օլ շիմտիքի կէօրիւնէն մէզքիւր ուֆագ թէֆէք հիւքիւմէթլէրին չօղու, պիրէր գուրպանլըգ գօեուն կիպի, պիրէր սահիպին օթլարբյլա պէսլէնիմէքտէ տիրլէր։ Ֆիւնեանքն եէնի կիտիշի, հիւքիւմէթճէ պէօյլէ օլտուղու, եանի անճագ պիւյիւք տէվլէթլէր պագը դալաճագլարը կիպի, հիւնէր ու սանաթ, ուսուլու ատատթ, վէ մէզհէպ վէ լիսանճա տախի էօյլէ օլաճագտը, մէսէլա տիւնեաեա պաշլըճա թիւրքճէ, Արապճա, Ֆրանսըզճա, Ինկիլիզճէ, Ալմանճա, Ռուսճա վէ Թալեանճա հիւքմ իտէճէք տիր, պունլար լիսանլարընքն պիրէր պիւյիւք պանգալարը մագամընտա օլաճագլար տբր, արթըգ սայիր լիսանլարընքն, պիրէր չէրշճի վէ պիրէր աթթար մագամընտա գալաճագլամընտա ասլա չիւբհէ եօգ տուր. լիսանլար տախի տէվլէթճէ գուվվէթ ու գուտրէթ իլէ, ագլ ու ֆիքիր, վէ սանայի վէ էմրի թիճարէթ վէ էմնալի, վէ նիհայէթ հէր նէվի զէնկինլիք իլէ պիրլիքտէ եէօրիւրլէր, պաշգա տիւրլիւ օլամագ, պունլար իլմի բագամճա վէ իլմի հէնտէսէճէ պիրէր սահիհլիք մագամընտա տբրլար. արթըգ պու արատա, մէզքիւր պիւյիւք վէ զէնկին լիսանլարը պբրագբպտա, ուֆագ թէֆէք լիսանլար իլէ բէգապէթէ չբզբշմագլբգ, վէ եախօտ այնի մէնֆաաթնայիլիյեթէ չալբշմագլբգ, պիր չիւրիւք գաեբղա պինէրէք, եա պիր չբմէնտհֆէր, վէ եախօտ պիր վաբօր իլէ եարբշա գալգբշմագլբգա պէնզէր քի, արթըգ պունտանտա զիեատէ համագաթ օլամագ։

(Տէվամ)

Թէրճէմանը էֆքեարքն պիւյիճէք պիր եալանընը ճէրհ իթմէքտէ պուլունան աթիտէքի մէքթուպ տասընընը եա, –տէտի եապանճը։

—Պէն պիղզաթ մէրգում չօճուղուն ճէնազէսինի կէօրմիշիմ տիւր, –տէտի մէրգումէ։

—Խայր, օլ սիզին կէօրտիւկիւնիւզ, ասըլ քէնտի չօճուղունուզուն ճէսէտի տէկիլ իտի... –չէօյլէ քի, օլ վագըթլարտա, պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի, թէրսանէ գաչկընը օլան Ժան Բընօ նամ պիր ատամ, մէրգումէ իւզերինէ պիւյիւք թէէսսիր իչէթմէքտէ օլտուղունտան, մէրգումէեէ նասիհաթ վերէրէք, սիզին չօճուղունուղու պիր սիւտանանաեա վիրտիրտի, վէ եէրինէ պաշգա պիր չօճուղուն ճէսէտինի սիզէ կէօսթէրտի. վէ շիմտի պէն իտտատա իտիպ վէ պահտա կիրիչէրէք սիզէ խապէր վիրիրիմ քի, ասըլ քէնտի էվլատընըզ գօս գօճա պիր տէլիգանլը օլտուղու հալտէ պէրհաեաթ պուլունմագտա տբր։ –Վէ իշթէ օլ շիմտիքի տիւշմէնլերինիզ թէսմիյէ էյլէտիկիմ ատամլարտա, տէկիլ եալընըզ չօճուղու, իլլա բէտէրինի պիլէ պուլմագլըղա չալբշբպ արամագտա տբրլար. –Արթըգ պունտանտա մագսէտլերինին նէ օլմասընը, սիզ բէք ալէա տէրք իտէպիլիբսինիզ...

—Հիչ պիր վագբթտա օնլար օնլարը պուլամաեաճագլար տբր, –տէյի պաղբրտը Պանչ։

—Աֆվ իտէբսինիզ, մատամ, բէք ալէա պուլապիլէճէքլէր տիր...

—Միւմքինաթտէն տէկիլ տիր... –մէրգում չօճուղուն բէտէրինին իսմինի՞ նէրէտէն խապէր ալապիլէճէքլէր տիր...

—Զաթէն խապէր ալմբշլար տբր, պիլմէքտէ տիրլեր...

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, նէ՞բէտէն խապէր ալապիլմիշլեր տիր։

—Խաթբընըզա կէլմէքտէ՞ մի տիր, մատամ, սիզ մէրգում իլէ արթըգ գաթթ իւֆէթ իյլէտիկինիզ վագբթտա, մէրգումա թէսլիմ իյլէսին իչին, Գլերե պիր գբթա մէքթուպ իլէ, պիր գբթա տախի, իւզերինտէ կէբէք քէնտինիզին, վէ կէրէք մէրգում աշբգընըզըն իսմի եազբլբը օլան նամզէտլիք եիւզիւկիւ վիրմիշ իտինիզ...։

—Էյ, նէ՞ օլմուշ։

—Էյ, նէ՞ օլաճագ, Գլեր Պանչ մէզքիւր եիւզիւկիւ մէրգումա վիրէճէք եէրտէ, քէնտի եանընտա սաղլամըշ իտի... –պիր կիւն չբգարբպ մէզքիւր եիւզիւկիւ պանտա վիրտի...

—Տիմէք տիր քի, շիմտի մէզքիւր եիւզիւք սիզին եաեընըզտա տբր, էօյլե՞ մի։

—Էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմ քի, խայր, պէնտէ տէկիլ տիր...

—Նէ՞ եաբաքընըզ։

—Պէնտէն չալտըլար։

—Բի՞մ չալտը։

—Օլ սէօյլէտիկիմ ատամլարտան պիրի չալտը... եանի սիզին տիշմէնլերինիզտէն պիրի։

—Մէրգումուն իսմի՞ նէ տիր։

—Պիլմէեօրում...։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

օլտուղունուզու պիլմէքտէ տէկիլիմ, էօյլե տէկի՞լմի...։

—Նասըլ քի սիզէ սէօյլէտիմ, մատամ գօնթէս, պէն պիր տօսթում։

—Տօսթ օլմանընզըն իսպաթը՞ նէ տիր, նէտէն մալիմմիր։

—Սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, էկէր խաթէր իսէնիզ, սիզէ պիւյիւք խըտմէթլէր իտէճէկիմ տիր, վէ իշթէ օլ վագբթ տօսթլուղումու թանընմըշ օլաճագընընզըզտբր...։

—Մէզքիւր խըտմէթինիզէ գարշըլբգ պիր միւքեաֆաթ պէքլէմէքտէ՞միսինիզ, եօգսա մէճճանէն մի եարմագ նիկէթինտէսինիզ։

Պունու իշիթտիքտէ մէրգում, կիւլիւնէտի։

—Հիչ պու ալէմտէ մէճճանէն պիր շէյ օլաղիլմը մի, էլպէթթէ պիր մէնֆաաթ, վէ պիր միւքեաֆաթ պէքլէեէճէկիմտիր, – միւքեաֆաթ պէքլէմէյիզ տիյէնլէր, չօգ իհթիմալ տիր քի, տահա զիեատէ մէնֆաաթ պէքլէմէքտէ օլուրլար...։

—Տիմէք տիր քի, սիզի հօշնուտ էթմէլիյիմ քի...։

—Շիւբհէսիզ...։

—Էյ նէ՞ իսթէրսինիզ մէզքիւր խըտմէթինիզէ գարշըլբգ։

—Բէք պիւյիւք պիր մէնֆաաթ իսթէիմ։–Պիւյիւք պիր գարշըլբգ թալեպ իտէճէկիմտիր, չիւնքի վիրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտասընընզ։ Շիմտի անընն իւզերինէ գօնուշար վէ ուեուշուրուզ, էլվիրիր քի սիզ պիր քէրրէ էսսասէն պէնիմ թէքլիֆիմի գապուլ իյլէյեսինիզ, նա՞սըլ գապուլ իյլէտինի՞զմի։

—Խայր, չիւնքի, օլապիլիր քի ոէօյլէտիկինիզ պօշ պիր շէյ տիր, լշին իչինտէ եանլըշըգ վար տբր... –զիրա, պիր չօգ շէյլէր պիլտիկինիզի իտտատա իյլէտիկինիզ թագտիրտէ... հէնուզ հիչ պիրինի իսպաթ իյլէմէտինիզ...։

—Հաղգընըզ վար տբր... լաքին հէր նէ գատար իսպաթ իտէմէտի իսէմտէ, արթըգ շիմտի իսպաթ իյլէեէճէկիմ տիր... իմտի պանա լուչ տագբգա միւսաատէ իտինիզ... –պունտան եիկիրմի պէշ ոէնէ մուգատատէմ, 1828 ոէնէսի թշրինի էվվէլինտէ, սիզ պիւյիւք պիր գաթ իլէ ագաբ իպտիմաճ իւզրէ պուլունտուղուզ, չէօյլէ քի, միլեօնլարբ սահիպի օլան գօնթէս ոբ Լասէնիյի ալարագ գօնթէս ինվանընընը հայիզ պուլունաճագ իտինիզ, պիրտէ մէմուլին խարիճինտէ պուլունան պիր վագատ, մէզքիւր էմէլինիկի պօշա չբդարմագ իւզրէ իքէն... –տայլիք իթմէքտէ օլան Գլեր Պանչան նամ գատարն սիզի վէ Վէնսէնտէ վագբ քէնտի խանէսինէ պիլարիկի թէվրատաը Ներլիֆ կէօսթէրմէքտէ տիր քի, պինլէրճէ գավմլար, վէ պինլէրճէ հիւքմտարլըգլար պուլունմագտա իտի, շիմտիքի վալիլիքլէր տէկիլ, ելլա լիվալըգլար վէ միւթէոարըֆլըգլար պիլէ պիրէր այրը այրը հիւքմտարլըգ իտի, նասըլ քի մէտէնի օլմաեան եէրլէրտէ, շիմտի պիլէ էօյլե տիր։

Տահա պունտան պիր իքի սարա, վէ հաթթա երկիրմի օթուզ սէնէ էվվէլէրէ կէլինճէեէ տէկին, շիմտիքի պիլտիկիմիզ հիւքմտարլըգլարտան չօգ զիեատէ հիւքմտարլըգլար։ վէ եիւզլէրճէ տէրէ պէյլիքլէրի պուլունմագտա իտի, վէլհասըլ, պիրէր ճիւզի մըգտար ինսանլար, պիրէր թարաֆա չէքիլրէք, վէ եէքտիկէրինէ տիշմէն օլարագ կէչինմէքտէ իտիլէր, վէ զաղէթա, քիթապ, վէ մէքթէպ մէտրէսէ ուսուլի տէ շիմտիքի հալտէ պուլունմատըգընտան, հէր թագրմ իյի ֆէնա պիր լիսան սէօյլէմէքտէ իտի. վէ տիմէք տիր քի օլ վագբթլարտա, շիմտիքի կիպի էմրի թիճարէթ եաեըլմըշ, վէ հէր միլլէթ պիր պիրինէ գարշըշպ հիւսնի իմթիզաճէ պաշլամըշ օլմատըգլարընտան, ալեսսէվիյէ հէր գավմքէնտի հիւնէր ու սանաթը, քէնտի գալըպ գըեաֆէթի, քէնտի ուսուլ ու ատատթը, քէնտի այն ու մէզհէպի, վէ քէնտի լիսանը,լլա կէչինմէքտէ, վէ անկէրտէն իսթիֆատէ իտէպիլմէքտէ իտի. հալպուքի շիմտի, հէր միլլէթ, հէր տէվլէթ, հէր մէզհէպ, հէր կիտիշ վէ հէր լիսան պիրպիրինէ գարշըշմըշ, գօճա գօճա մէմալիքլէր պիրէր մահէլլէ հալինի քէսպ էթմիշ օլտուղլարընտան, սապահ գահվէալթըսընը Իսթանպօլտա իտէն, ագշամ թատամընը էտիրնէտէ իտէպիլտիկի կիպի, սապահլաեըն Ֆրանսատա օլան, ագշամտա Ինկիլթերրատա պուլունապիլմէքտէ տիր, վէ սէքիզ օն կիւն զարֆընտա պիր ատատ, Էվրօբատան, թա Ամերիգատա կէչէպիլմէքտէ տիր. արթըգ էօյլե միւնֆէրիտէն, եանի այրճա պիր քէօշէ չէքիլէրէք, քէնտի կիտիշի, վէ քէնտի ագլ ու սանաթը վէ իշի իլէ կէչինէպիլմէքլիկին վագթի կէչմիշ տիր, էվվէթ շիմտի տիւնեա պաշգա տիրլիւ տիր։

Էսկի զէմանլարտա, եիւզլէրճէ հիւքիւմտարլար թահթը իտարէսինտէ պուլունան մէտէնի տիւնեաեա. պու կիւնքի կիւն եալընըզ սէքիզ օն, վէ տահա տօղրուսու պէշ այթը հիւքմտար հիւքմ իյլէմէքտէ տիր, վէ պիրազ տահա վագբթ կէչտիքտէն սօնրա, պազէն արալըգտա պուլունան վէ զուհուր իտէն ուֆագ թէֆէք հիւքիւմէթլէր տախի, ասըլ պիւյիւք հիւքիւմէթ գազանլարընտան պիրինէ գարըշարագ պիր խամուր օլաճագլար տբր, օլ շիմտիքի կէօրիւնէն մէզքիւր ուֆագ թէֆէք հիւքիւմէթլէրին չօղու, պիրէր գուրպանլըգ գօեուն կիպի, պիրէր սահիպին օթլարբյլա պէսլէնիմէքտէ տիրլէր։ Ֆիւնեանքն եէնի կիտիշի, հիւքիւմէթճէ պէօյլէ օլտուղու, եանի անճագ պիւյիւք տէվլէթլէր պագը դալաճագլարը կիպի, հիւնէր ու սանաթ, ուսուլու ատատթ, վէ մէզհէպ վէ լիսանճա տախի էօյլէ օլաճագտը, մէսէլա տիւնեաեա պաշլըճա թիւրքճէ, Արապճա, Ֆրանսըզճա, Ինկիլիզճէ, Ալմանճա, Ռուսճա վէ Թալեանճա հիւքմ իտէճէք տիր, պունլար լիսանլարընքն պիրէր պիւյիւք պանգալարը մագամընտա օլաճագլար տբր, արթըգ սայիր լիսանլարընքն, պիրէր չէրշճի վէ պիրէր աթթար մագամընտա գալաճագլամընտա ասլա չիւբհէ եօգ տուր. լիսանլար տախի տէվլէթճէ գուվվէթ ու գուտրէթ իլէ, ագլ ու ֆիքիր, վէ սանայի վէ էմրի թիճարէթ վէ էմնալի, վէ նիհայէթ հէր նէվի զէնկինլիք իլէ պիրլիքտէ եէօրիւրլէր, պաշգա տիւրլիւ օլամագ, պունլար իլմի բագամճա վէ իլմի հէնտէսէճէ պիրէր սահիհլիք մագամընտա տբրլար. արթըգ պու արատա, մէզքիւր պիւյիւք վէ զէնկին լիսանլարը պբրագբպտա, ուֆագ թէֆէք լիսանլար իլէ բէգապէթէ չբզբշմագլբգ, վէ եախօտ այնի մէնֆաաթնայիլիյեթէ չալբշմագլբգ, պիր չիւրիւք գաեբղա պինէրէք, եա պիր չբմէնտհֆէր, վէ եախօտ պիր վաբօր իլէ եարբշա գալգբշմագլբգա պէնզէր քի, արթըգ պունտանտա զիեատէ համագաթ օլամագ։

(Տէվամ)

Թէրճէմանը էֆքեարքն պիւյիճէք պիր եալանընը ճէրհ իթմէքտէ պուլունան աթիտէքի մէքթուպ տուղունտան, պիկ տախի այնէն տէրճ իտէրիզ։

Ղալաթիա 27 յուլիս 1882.

. . . Խմբագիր.

Ցաւ է ինձ տեսնել, Ազգային լրագրաց մէջ, Թ. Պէկեան էֆէնտիի եւ Թէրճէմանը էֆքեար լրագրոց միջեւ վիճաբանութիւն մը, մանաւանդ այն հրատարակութեանց մէջ ինձ նկատմամբ ալ ակնարկութիւններ գտնուիլը։

Ստուգիւ Թէրճէմանը էֆքեարի 1475 թուով հրատարակեալ յօդուածի մը մէջ ըսուած էր թէ՝ Պէկեան էֆէնտի, իրեն դէմ իւր ընտանեկան դատին մասնակցողաց ոխակալութիւն ի գործ կը դնէ Լայնճ։

Եթէ Պէկեան էֆէնտիի դէմ իւր դատին մասնակցողներէն մին և մանաւանդ գլխաւորն ես եմ, պարտք կը համարիմ յայտարարել, թէ ես «Պէկեան էֆէնտիի կողմանէ ո և է սխալութեան կամ ստութեան ամենափոքր ցոյց մը գտնաւ չեմ տեսած։»

Խնդրելով որ բարեհաճիք ներկայս ձեր մօտակայ թերթին մէջ հրատարակել։

Մնամ յարգանօք
ՍԻՄՈՆ ԹՆԵՐ

Էսասէն էհէմմիյէթի օլան պիր մէսէլէ իւզերինէ, թարաֆքմզա իրսալ օլունմուշ պուլունան աթիտէքի շայեանը միւթալաա մէքթուպու տէրճ իլէ, մէրճիինին նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէրիզ։

Կ. Պոլիս, 28 յուլիս 1882

. . . Խմբագիր,

Հաճեցէք ներկայս հրատարակել Ձեր մօտակայ մի թերթին մէջ, եթէ պատշաճ դատէք։

Այն ազգերը, որք անկախութիւն ունին, ո՛րքան կրօնական բաժանումներ ալ ունենան իրենց մէջ, ամենուն շահն ալ միևնոյնն է, այն է նիւթական և բարոյական բարգաւաճումն իրենց անկախ ազգին։

Իսկ այն ազգերը, որք անկախ չեն, այլ հպատակք են, ինչպէս մեր ազգը, եթէ ունենան իրենց մէջ կրօնական բաժանումներ, որք նկատուին իբրև կրօնական հասարակութիւններ, ամեն մէկին շահը գէթ ժանաւոր կերպով իրարմէ կը տարբերի։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

օլտուղունուզու պիլմէքտէ տէկիլիմ, էօյլե տէկի՞լմի...։

—Նասըլ քի սիզէ սէօյլէտիմ, մատամ գօնթէս, պէն պիր տօսթում։

—Տօսթ օլմանընզըն իսպաթը՞ նէ տիր, նէտէն մալիմմիր։

—Սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, էկէր խաթէր իսէնիզ, սիզէ պիւյիւք խըտմէթլէր իտէճէկիմ տիր, վէ իշթէ օլ վագբթ տօսթլուղումու թանընմըշ օլաճագընընզըզտբր...։

—Մէզքիւր խըտմէթինիզէ գարշըլբգ պիր միւքեաֆաթ պէքլէմէքտէ՞միսինիզ, եօգսա մէճճանէն մի եարմագ նիկէթինտէսինիզ։

Պունու իշիթտիքտէ մէրգում, կիւլիւնէտի։

—Հիչ պու ալէմտէ մէճճանէն պիր շէյ օլաղիլմը մի, էլպէթթէ պիր մէնֆաաթ, վէ պիր միւքեաֆաթ պէքլէեէճէկիմտիր, – միւքեաֆաթ պէքլէմէյիզ տիյէնլէր, չօգ իհթիմալ տիր քի, տահա զիեատէ մէնֆաաթ պէքլէմէքտէ օլուրլար...։

—Տիմէք տիր քի, սիզի հօշնուտ էթմէլիյիմ քի...։

—Շիւբհէսիզ...։

—Էյ նէ՞ իսթէրսինիզ մէզքիւր խըտմէթինիզէ գարշըլբգ։

—Բէք պիւյիւք պիր մէնֆաաթ իսթէիմ։–Պիւյիւք պիր գարշըլբգ թալեպ իտէճէկիմտիր, չիւնքի վիրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտասընընզ։ Շիմտի անընն իւզերինէ գօնուշար վէ ուեուշուրուզ, էլվիրիր քի սիզ պիր քէրրէ էսսասէն պէնիմ թէքլիֆիմի գապուլ իյլէյեսինիզ, նա՞սըլ գապուլ իյլէտինի՞զմի։

—Խայր, չիւնքի, օլապիլիր քի ոէօյլէտիկինիզ պօշ պիր շէյ տիր, լշին իչինտէ եանլըշըգ վար տբր... –զիրա, պիր չօգ շէյլէր պիլտիկինիզի իտտատա իյլէտիկինիզ թագտիրտէ... հէնուզ հիչ պիրինի իսպաթ իյլէմէտինիզ...։

—Հաղգընըզ վար տբր... լաքին հէր նէ գատար իսպաթ իտէմէտի իսէմտէ, արթըգ շիմտի իսպաթ իյլէեէճէկիմ տիր... իմտի պանա լուչ տագբգա միւսաատէ իտինիզ... –պունտան եիկիրմի պէշ ոէնէ մուգատատէմ, 1828 ոէնէսի թշրինի էվվէլինտէ, սիզ պիւյիւք պիր գաթ իլէ ագաբ իպտիմաճ իւզրէ պուլունտուղուզ, չէօյլէ քի, միլեօնլարբ սահիպի օլան գօնթէս ոբ Լասէնիյի ալարագ գօնթէս ինվանընընը հայիզ պուլունաճագ իտինիզ, պիրտէ մէմուլին խարիճինտէ պուլունան պիր վագատ, մէզքիւր էմէլինիկի պօշա չբդարմագ իւզրէ իքէն... –տայլիք իթմէքտէ օլան Գլեր Պանչան նամ գատարն սիզի վէ Վէնսէնտէ վագբ քէնտի խանէսինէ ալաբ, վէ սիզի կիզլիճէ սագլատաբ... – էօյլե տէկի՞լմի։

—Տէվամ իտինիզ լոգբրտընընզա...

—Օրատա իքի այ կէչիրտիքտէն սօնրա, տիւնեաեա պիր էրքէք էվվլատա կէթիրտինիզ մէզքիւր մասումու Մ. Ֆէրնան Սթրէնիտէն գազանմըշ իտինի՞զ... – կէօրիւնօրմուսունուզ մատամ գօնթէս պէն հէր շէյի եէրլի եէրինէ վէ իսմի իսմինէ պիլմէքտէյիմ...։

—Է՞յ, սօնրա... –տէտի վալտէ գատարն հաքիմանէ պիր թավրիւզրէ սէօյլէեէրէք։

Մէրգում եապանճը քէնտի լագբրաքընա տէվամ պիրէ,

—Կէրչի համիլէլիկինիզտէ զիեատէսիյլէ մէրագ իթմէքտէ իտինիզ իսէ տէ, համիլինիզի վաղ իթտիքտէն սօնրա, արթըգ հիչ մէրագ իթմէտինիզ, վէ մէրգում մասումու զարպ իթտիրմէքլիք իչին, մէրգումէ էպէ գատաքնա, եիկիրմի պէն թանէճիք ֆրանգ վիրտինիզ... – մատամ, կէօրիւնօրմուսունուզ, պէնտէնիզ վիրտիկինիզ մէպաղընն միգատաբքը պիլէ պիլմէքտէյիմ... – տէտի մէրգում։

—Է՞յ, սօնրա, – տիյէրէք մէրգումուն լագբրաքընը գատի իթտի սապգզ Պանչ էրվիէօ –մէրգումէ էպէ գատարն մէզքիւր բարալարը գազանը... վէ մէրգում մասումատա վէֆտի իթտի...։

—Իշթէ սիզ օնատ եանըմագտասընընզը եա, –տէտի եապանճը։

—Պէն պիղզաթ մէրգում չօճուղուն ճէնազէսինի՞ կէօրմիշիմ տիւր, –տէտի մէրգումէ։

—Խայր, օլ սիզին կէօրտիւկիւնիւզ, ասըլ քէնտի չօճուղունուզուն ճէսէտի տէկիլ իտի... –չէօյլէ քի, օլ վագբթլարտա, պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի, թէրսանէ գաչկընը օլան Ժան Բընօ նամ պիր ատամ, մէրգումէ իւզերինէ պիւյիւք թէէսսիր իչէթմէքտէ օլտուղունտան, մէրգումէեէ նասիհաթ վերէրէք, սիզին չօճուղունուղու պիր սիւտանանաեա վիրտիրտի, վէ եէրինէ պաշգա պիր չօճուղուն ճէսէտինի սիզէ կէօսթէրտի. վէ շիմտի պէն իտտատա իտիպ վէ պահտա կիրիչէրէք սիզէ խապէր վիրիրիմ քի, ասըլ քէնտի էվլատընընզ գօս գօճա պիր տէլիգանլը օլտուղու հալտէ պէրհաեաթ պուլունմագտա տբր։ –Վէ իշթէ օլ շիմտիքի տիւշմէնլերինիզ թէսմիյէ էյլէտիկիմ ատամլարտա, տէկիլ եալընըզ չօճուղու, իլլա բէտէրինի պիլէ պուլմագլըղա չալբշբպ արամագտա տբրլար. –Արթըգ պունտանտա մագսէտլերինին նէ օլմասընը, սիզ բէք ալէա տէրք իտէպիլիբսինիզ...

—Հիչ պիր վագբթտա օնլար օնլարը պուլամաեաճագլար տբր, –տէյի պաղբրտը Պանչ։

—Աֆվ իտէբսինիզ, մատամ, բէք ալէա պուլապիլէճէքլէր տիր...։

—Միւմքինաթտէն տէկիլ տիր... –մէրգում չօճուղուն բէտէրինին տասընընզ եա, –տէտի եապանճը։

—Պէն պիղզաթ մէրգում չօճուղուն ճէնազէսինի՞ կէօրմիշիմ տիւր, –տէտի մէրգումէ։

—Խայր, օլ սիզին կէօրտիւկիւնիւզ, ասըլ քէնտի չօճուղունուզուն ճէսէտի տէկիլ իտի... –չէօյլէ քի, օլ վագբթլարտա, պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի, թէրսանէ գաչկընը օլան Ժան Բընօ նամ պիր ատամ, մէրգումէ իւզերինէ պիւյիւք թէէսսիր իչէթմէքտէ օլտուղունտան, մէրգումէեէ նասիհաթ վերէրէք, սիզին չօճուղունուղու պիր սիւտանանաեա վիրտիրտի, վէ եէրինէ պաշգա պիր չօճուղուն ճէսէտինի սիզէ կէօսթէրտի. վէ շիմտի պէն իտտատա իտիպ վէ պահտա կիրիչէրէք սիզէ խապէր վիրիրիմ քի, ասըլ քէնտի էվլատընընզ գօս գօճա պիր տէլիգանլը օլտուղու հալտէ պէրհաեաթ պուլունմագտա տբր։ –Վէ իշթէ օլ շիմտիքի տիւշմէնլերինիզ թէսմիյէ էյլէտիկիմ ատամլարտա, տէկիլ եալընըզ չօճուղու, իլլա բէտէրինի պիլէ պուլմագլըղա չալբշբպ արամագտա տբրլար. –Արթըգ պունտանտա մագսէտլերինին նէ օլմասընը, սիզ բէք ալէա տէրք իտէպիլիբսինիզ...

—Հիչ պիր վագբթտա օնլար օնլարը պուլամաեաճագլար տբր, –տէյի պաղբրտը Պանչ։

Մեր այս ըսածն այնչափ ճշմարիտ է որ, եթէ ներելի ըլլայ մեզ պիտի ըսեմք թէ բացարձակ ճշմարտութեանց կարգէն է, հետևաբար հաստատելու հարկ չկայ. այսու ամենայնիւ ամեն կարգի անձանց հասկնալի ընելու համար մեր ըսածը պիտի բացատրեմք։

Մեր ազգին մէջ առայժմ երեք որոշ կրօնական բաժանումներ կան, որոց ամեն մէկը զատ զատ և իրարմէ անկախ կրօնական հասարակութիւններ կը նկատուին. արդեն խնդիրներ, յորում ո՛չ Հռովմէադաւան և ո՛չ ալ Բողոքական ազգայնոց շահերը մեր ազգին շահերուն չեն համակերպիր, և փոխադարձաբար. յիրաւի կը տեսնես որ մը որ Հռովմէադաւան ազգայինք, ինչպէս հոս, նոյնպէս և գաւառները կրօնական գլխոց առաջնութեան խնդիր մը կը յարուցանեն, ուրիշ օր մ՚ալ Բողոքական ազգայինք աւետարան թարգմանելու խնդիր կը յուզեն և նոյն իսկ մեր մէջէն ոմանք կը յարին անոնց առաջարկութեան, այն, այն,

Եթէ մեր ազգին կրօնական բաժանմանց շահերը միևնոյն են, ի՞նչ են ուրեմն այս ջանքերը և ի՞նչու համար են այս խորութիւնները. տարակոյս չկայ թէ իւրաքանչիւրին շահը՝ իրարմէ կը տարբերի և խորութիւններն ալ անկէ առաջ եկած են։ Թէ՛ մինչև ո՛ր աստիճան ազատամտութիւն ըսածնիս կրնայ այս խորութիւնները բառնալ, չեմք ուզեր այդ մասին մէջ մտնել. բաւական է որ խորութիւնը կայ և պիտի մնայ, ո՛րչափ ալ ջանք լինի բառնալու։

Իրաց այս վիճակին մէջ մեր դիտել տալիքը սա՛ կէտը պիտի ըլլայ թէ քանի որ մեր ազգային կրօնական հասարակութեանց շահերը կը տարբերին իրարմէ, ո՛րչափ վտանգաւոր է ոմանց, (որք նուիրական պաշտօն ունին իրենց պատկանած կրօնական հասարակութեան ընդհանուր և մասնաւոր շահերուն վրայ հսկելու), ուրիշ կրօնական հասարակութեան մէջ համազգայնութեան դիմակով մտնելին, և «մեր շահերը միևնոյն է» ըսելով ճիզվիթաբար խաբէութեան ելնելնին։

Կարելի՞ բան է որ ճիզվիթ քահանայ մը ճիզվիթաց եկեղեցւոյն մէջ պատարագելով Հռովմէական եկեղեցւոյն ճշմարտութիւնը քարոզէ, միանգամայն Հայոց եկեղեցւոյն մէջ ալ պատարագելով Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ուղղափառութիւնը ջատագովէ. այսպիսի բան մը չկրնար ըլլալ. ինչպէս որ չկրնար ըլլալ այս, նոյնպէս չկրնար ըլլալ որ 'ի կրօնէ և 'ի խղճէ ճիզվիթութեան գործիք լրագիր մը կարենայ միանգամայն և Հայաստանեայց եկեղեցւոյ շահերը պաշտպանել, որք անքակտելի կերպով կապուած են ազգային շահերուն. եթէ կրնայ ըլլալ, ի՞նչու համար չեն կարող ընել Մէճմուայը Հավատիս և Աւետարեր թերթերը, Թէրճէմանը էֆքեա՞ն է որ ազատամտութեան և անխարութեան վերջին ծայրը հասնելով, երկու կրօնական հասարակութեանց ալ շահերը հաւասարապէս պաշտպանելու անկարելիութեան ձեռնարկը հրաշիք կարելի ընել կերազէ, կամ աւելի ճիշդն ըսելու համար, կը կեղծէ. Ներսէս պատրիարքը խնկարկել, միանգամայն Ազգաբեան գերապատուը պաշտել կարելի կը համարի, բայց միթէ կարելի՞ է, քանի որ «ոչ կարէք երկու տէրանց ծառայել» վճռուած է։

Այս խնդիրն արժան է հիմնական կերպով յուզել. պէտք է որոշում տալ թէ կրօնական հասարակութեանց դէմ մտնական շահերը իրօք իրարմէ կը տարբերի՞ն, թէ ո՛չ. եթէ կը տարբերին, մէկին շահերը պաշտպանելու պաշտօն ունեցող լրագիր մը չէ կարող միանգամայն միւսին շահերը պաշտպանել. իսկ եթէ չեն տարբերիր, ի՞նչու համար մեր ազգը խտիր կը դնէ պաշտօնապէս և ազգային Վարչութիւնը իւր ծանուցումներն օտար թերթերէն Թէրճէմանը էֆքեարի ղրկած ատեն, Մէճմուայը Հավատիսին և Աւետաբերին ալ չը ղրկեր, որք Թէրճէմանի նման երեսնին կեղծաւորութեան դիմակ անցուցած չեն, այլ պատուաւոր կերպով իրենց պաշտօնը կատարելու վրայ են։

Այլ սակայն ընդհանուր գոհունակութեան արժանի է որ գոնէ պատրիարքական Գերապատիւ Փոխանորդ հայրը այս կէտը նկատողութեան առնելով դադրեցուցած է փոխանորդարանի պաշտօնական ծանուցումները Թէրճէմանը էֆքեարի յղելը. Դեր. Ռուսճուզեան Հօր այս անօրինութիւնը անժխտելի ապացոյց մ՚է իւր ուղղախոհութեանն ու հեռատեսութեանը. կոպասեմք և կը փափաքիմք որ Ազգային Վարչութիւնն և Ազգային ազգօգուտ ընկերութիւնները ու ժողովուրդն նորին Գերապատուութեան սրինակին հետևին։

Ազգային լրագիրք ալ ուշաբերելով, պէտք է ազդու բողոք բառնան և այս չարիքին դարման ընեն. զի նոքա պաշտօն ունին ազգին շահերը պաշտպանելու, թոյլ չտալով որ օտար շահերու պաշտպան թերթ մը կեղծաւորութեամբ ազգին ծոցը մտնէ և իւր թունաւոր գաղափարները ազգին ամեն կարգի անհատի սրտին և մտքին մէջ թափէ։

Ն. Գ.

ԱՄԵՐԻԳԱՏԱՆ ՊԻՐ ՍԷՏԱ

(1996ընթ. Էլ-Էրեդդին Բէյ)

Շիւպհէրիզ տիր քի, գալպ նէ իշին ալէվէնիր իսէ, անճադ օլ շէյին հուսուլի իլէ սէօնէր, պէօյլէ տէ Ամէրիգա աշգ ու մուհապպէթի իլէ ալէվկիր օյան քէսան, քէսպի իսթիրահաթ մէրամը իլէ, եավաշ եավաշ Ամէրիգաեա տօղրու տարմյար աթմագտա պուլունուրլար. իմտի պու մէրամ իլէ պուրաեա կէլիպտէ, իշթէ գալպլէրի ալէվկիր պուլունան միլլէթտաշլարը-մըզըն արասընտան իտի քի, պիր սէտա չըգմագտա, վէ գալպլէրի տէլիպ կէչմէքտէ իտի։

Իմտի պու սէտանըն նէ օրտուզունու անպթմագ իշին, միլլէթտաշլարըմըզըն գալպլէրինտէ եանան աթէշէ, վէ օնլարա գարշը իսթիմալ օլունան չարէեէ կէօզ գալտըրալըմ, էֆրատը միլլէթիմիզին Ամէրիգատա պուլունան գըսմընը իքի էֆքեար ու արզուլարտա կէօրի։ բիւ, գըսմը էվվելի սաեբտա գըսմը սանիաէն չօգ օլուպ, իմ ու սէնաեի աշըգլարը, վէ տիկէր գըսմը իսէ սէրվէթ ու սատէթ արզուլարը տըրլար, պու իքի արզու վէ մուհապպէթ տօղրուսու մէտհ ու սէնաեա սէզա տըրլար. ալէվլուսուս գըսմը էվվէլին արզուսու ալէմի մէտենիեէթտէ տահա իսթիւն տատ օլունուր, վէ իքինճիսինտէն տահա էֆզալպիր տուլդու տըր. լաքին պագալըմ քի, պու արզուլէրինին հուսուլինէ չարէ պուլապիլէօ՞ղլար մը, վէ պուլապիլէճէ՞քլէր մի տիր. պունլարա ճէվապէն, էվվէթ, բէք ազլարը քէնտիլէրին արզուլէրինէ չարէ պուլուեօղլար, լաքին գըսմը ազամը կէնճ վէ թազէ չաղլարընտա, ալէմտէն բէսէնտիտէ օլունուր արզուլէրի ալէվլէրինտէ եանըպ թէլէֆ օլմագտա տըրլար։

Իմտի քէնտիլէրին իմ իշին ալէվլէնմիշ գալպլէրին, սօնգ ու չայլարը պուլմուշլարին, նէ՞ վէ նա՞սըլ օլուպ տա պուլմուշ օլտուգլարընը, վէ պուլմագտա օլանլարընը նէ թաբիգ իլէ պուլապիլտիքլէրինի պունլար քիլիսէլէր մարիֆէթի իլէ իլէրի կէլմէքլիկի արզու իտէնլէրատն տիրլէր։ Տիկէր պիր գըսմը տախի, բարա գազանըպ քէնտի բարաբը իլէ օգուտագ իսթէր իսէ տէ, իշճիլէրին քէսրէթի սէպէպի իլէ կիւնլիքլէր բէք չօգ թէնէզզիւլ իթմիշ օլտուղունտան, պունլար տախի անճագ նաֆագաի եէվմիեէլէրինի թէտարիք իտէպիլմէքտէ օլուպ, ա՛հ, թէէսսիֆ իտէրէք վէ եազմագլըղա ութանարագ պէեան իտէրիմ քի, անճագ եավան էթմէկի էլտէ իտէպիլմէքտէ, վէ գարըլարընդն թէքրար աճըգաճաղընը տիւշիւներէք եաշամագտա տըրլար, իմտի կէլին սէվկիւլիւ օգուեանլարըմ, թէխայեիւլ իտէլիմ պու սէֆիլ կէնճլէրիմիզի, էվվէլ նէ՛ էֆքեարտա, վէ նէ՛ արզուլարտա պուլունմագտա օլտուղլարընը. պունլար էշթէ օլ իմ ու սէնաեի աշգընտան թուխուշարագ, քէնտի վաթանընտան, բէտէր ու մատէր վէ սէվկիւլիւ տօսթլարընտան այրը եաշամագը, իսթէմէեէրէք գագալ իտէնլէր տիր, վէ շիմտի իսէ նէտամէթ սէտաարընը գալտըրըպ, «սէվկիւլիւ միլլէթտաշլա՞ր», Ամէրիգանըն ուղագտան իշխիրէն տարաթ ու սալթանաթը, վէ օնուն սատաթ ու սէրվէթի սիզի ալտաթմասընար, զահիրի կէօրիւնիւշլերի, վէ Ամէրիգանըն իմ ու հիքմէթ զիեալարը, կէօզիւնիւզիւ գամաշտըրըպ սիզի մէճնուն իթմէսինէր. Ամէրիգա իյի տիր... վէ Ամէրիգատա եաշամագ թաթը էօմիւր տիւր, լաքին քի՞մերէ, լիսանը (Ինկիլիզճէ) օլանլարա, իլմի վէ սէրվէթի օլանլարա, Ամէրիգա շիմտի էվվէլէրի օլտուղու կիպի, իշճիլիք վէ տիլէնճիլիք (քիլիսէլերտէ տիլէնճիլիք տիմէք իսթէրիմ) իտէնլէր իշին իյի տէկիլ տիր, վէ ալէխուսուս պիզիմ կիպի լիսանը, իմի, սէնաթը օլմաեանլար, վէ հիշ տէեիլ իսէ տօսթու օլմաեանլար իշին, պիր ճէհէնէմ տիմէք տիր». իմտի, է՛յ Թիւրքիատա օլուպտա Ամէրիգաեա կէլմէքլիկի արզու իտէն տօսթլարսիզէ տօղրու նիտա օլունան իշպու տօսթանէ սէտաեա բաեէթ պիրէ, Ամէրիգաեա կէլմէզտէն էվվէլ քէնտիտինէզի պիր տէֆա թարթը վէզն իտիպ արաեըն, էկէր քի լիսանընըզ, բարանըզ վէ իլմինիզ եօգ իսէ, օրատա տուրուն, վէ Ամէրիգաեա տիմէմ քի կէլմէեէն, իլա տիւշինեն . . . . . տէյու նիտա իթմէքտէ, վէ պու նիտա պիր չօգ գալպլէրի տէլիպ կէչմէքտէ իքէն, պանա տախի թէէսսիր իտէրէք, պէնտէլէրի տախի ասլա պէեանտան կէրի տուրմագ իսթէմէմ քի, Ամէրիգաեա կէլմէք իսթէեէն միլլէթտաշլարըմըզ իյի տիւշինսիւնէր, վէ էկէր քէնտիլէրին տէ Ամէրիգաեա կէլտիքլէրինտէ սէֆիլ վէ բէրիշան օլմաեաճագլարընա եէտլէրինտէ պուլունան գավի տէլիլէր իլէ իգնա օլմազլար իսէ, Ամէրիգատա պուլունան տօսթլարընա իսթիֆսար իթմէլէրինի, վէ հէր հալտէ տիգգաթ իլէ վէ իհթիմամ իզրէ տավրանմալարընը քէնտիլէրինէ տօսթանէ իհպար իտէրիմ. քի պուրաեա կէլիպտէ սէֆիլ վէ բէրիշան օլմասընար. պէյքի պիրիսի սիւալ իտէճէք տիր քի, պու Ամէրիգատա սէֆիլ օլանլարըմըզ, ճաճապա օլամազ մը քի ախլագ պօզուգլուղու սէպէպլյէ օլմուշ օլսունլար. ճէվապէն, խա՛յր տէրիմ, պուրատա սէֆիլ օլանլարըն սէֆալէթլերինին իյի իշլերի օլմամալարը տըր, վէ իյի իշլերիտէ օլմամալարընա պաշը սէպպէրին պիրի Ինկիլիզճէեէ վազքի օլմամալարը տըր։ Պուրատա լիսանը օյան վէ լահաթ եաշտեան էրմէնի գարընտաշլարըմըզըն հալլերի իշին սէվինիր վէ լիսանըզ սէֆիլէրիմիզ իշին իսէ, էսէֆ իտէրիմ։

Իշպու մէքթուպու խիթամ իթմէզտէն էվվէլ, պիր այ էվվէլինտէն պէրու կէլէն էրմէնիէրիմիզին հագգընտա պիրազ մուլիմաթ վիրմէք իսթէրիմ. ալթը թանէ Տիեարպէքիրտէն, պիր թանէ Անթաքիատան, տէօրթ թանէ Իսթանպօլտան, իքի՛ուչ թանէ Իսթանպօլճիվարընտան պիր գաչ կիւն իշինտէ պուրաեա կէլտիլէր, պու վէ պունտան էվվէլքի կէլէնլերին պէեանընտան, վէ պիզիմ պիլտիկիմիզ օրարագ, զանն իտէրիմ քի պուրաեա տահա չօգ էրմէնիլէր կէլէճէք տիրլէր, վէ իշիթտիկիմէ նէզարէն, պիր գաչ ֆամիլեա տախի կէլմէքտէ տիր, ա՛րազի սաթէն ալըպ եէրլէր չէնլէթմէք իշին. օլ արզու իյի տիր, լաքին օլ խուսուսատա նեճէ մուվաֆֆագ օլուրլար պիլմէմ։

Իմտի, է՛յ Ամէրիգաեա տօղրու հիճրէթ աշգ ու տէվլիսի օյան տօսթլարըմ, ատէմ պիր սանիէեէ տիւշէր, լաքին օլ գատար չաբուգ գալդամագ, վէ պաղէն օլուր քի, հիչ գալդամամագ հալի իլէ տիւշէր, վէ ապա հարէքէթ իթմէմէք չարթը իյէ եաթար։

Պէյքի պու եաղտըգլարըմ չօգլարընը աշգ ու հէվէսինէ ֆալտէ իթմէտիքտէն մատատ, քէնտի թահքիրլերինէ պիրէ ուզրաեաճագ, վէ իշպու սէսէ բաեէթ իթմէեէճէքլէր տիր. լաքին պէն էմինիմ քի, պու ճինս սէվտա իլէ տիւշինմէտէն, թարթըպ վէզն իթմէտէն, պուրաեա կէլտիքլերինտէ բէյ իլայն միւշահէտ իտիպ, քէնտի քէնտիլէր տէ ութանաճագ աբրլար. լաքին նէ չարէ քի, պիր տէֆա պուրաեա կէլմիշ պուլունաճագլար տըր։ Պու տէտիքլերիմ Ամէրիգաեա կէլմէլերի միւսահատ օրմաեանլար իշին տիր։

Պէնճէ Խ. Թաշճեան

Բերա, 27 յուլիս 1882

. . . Խմբագրապետ,

Հաճեցէք հրատարակել Ձեր պատուական թերթի միջոցաւ թէ թաղիս ազգային վարժարանաց մըրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի, օգոստոս 1, Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ, ժամ ճիշտ 6ին, և թէ ազնիւ ծնողք և կրթասէր ազգայինք կը հրաւիրուին իրենց ներկայութեամբ պատուել յիշեալ հանդէսը։

Խնդրելով որ ընդունիք մեր ջերմ շնորհակալիք,

Մնամ յարգանօք
Ի դիմաց Հոդաբ. Բերայի
Ազգ. Վարժարանաց
Մինաս Զերալ

ԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐ, իլմին էն սօն թէրագգըեաթընտան իսթիֆատէ իտէրէք, թէրթիպ իթմիշ օլտուղում ուսուլու ճէտիտա իլէ էսասընտան թէտավի օլունուրլար։ Իյճատքէրտէմ օյան իշպու ուսուլ իլէ թէտավի օլունան պիր խասթանէն հիյնի թէտավիսինտէ վիճուտունուն էճզալարընէն իյֆալ վազիֆէ իյլէմէլերինէ ապա խարել կէլմէզ։

Կենտրէտէ էճզաալերինէ իտրադ էրմէզ ալընըրը խասթալարընը, վէ ՆԷՎՐՕԶ թաղիր օլունան սինիր խասթալըրընը, վէ Թէուֆիք-էլ-ոուեդ էէրիտուրը տախի սաղլատրըմ։ Հէր քէս սրրընէն ասլա ֆաշ օլունմամաճաղընա թէէմմին օլունապիլիր։

Խասթալարատան, միւպթէլա օլտուգլարը մարադը մէքթուպ իլէ թաֆսիլէն պէեան իյլէմէլերի, միւթէմէննա աբը։

Տօքթօր Պէլլա Բարիս,
Բլաս տը լա Նասիոն Ն, 6

Dr BELLA, PARIS
6 PLACE DE LA NATION, 6.

ԱԶԴ

. . . Խմբագիր,

Թաղիս Ս. Հռիփսիմեան երկսեռ վարժարանի աշակերտաց տարեկան հարցաքննութիւնն պիտի սկսի յառաջիկայ յուլիս 28 չորեքշաբթի և 30 տրբաթի օրերը առաւօտեան ժամ 2էն մինչև 10 տեւողութեամբ. իսկ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Թաղիս Ս. Ե. կեղեցւոյ մէջ օգոստ. 8 կիրակի առաւօտ յետ աւարտման եկեղեցւոյ 'ի ժամ 3։

Ուստի Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ յատկապէս որ ներկայս 'ի հրաւէր Պատուարժան Դասատուաց և փափաքող Ազգայնոց և Ծնողաց բարեհաճիք լրագրոյդ միջոցաւ հրատարակել։

1882 յուլիս 24 Մնամ՝ յարգանօք
Ի դիմաց Հոգաբարձ.
Ատենապետ
Ա. Գ. Փանոսեան

Ս. եկեղ. Իսկ. Իճատիրէի վագ-ֆէն Կարապետ Գալֆա փողոց 6 թիւ 506 կանգուն գետնէն մնացած 396 կանգուն տեղն մաս առ մաս պիտի ծախուի որուն մէկ կանգունին 8 ղուրուշ վճարող կայ. ուստի ո՛վ որ կուզէ ուելի վճարել, մինչեւ յառաջիկայ կիւրակէ 1 օգոստ. 'ի Թաղ. Խորհրդարանս դիմել պարտի։

25 յուլիս 1882 Մնամք յարգանօք
Պէշիքթաշ Ի դիմաց Թաղ. Խորհր.
Վ. Ատենադպրի Վ. Ատենապետի
Յ. Պ. Քիւրեղեան Մ. Փափազեան

ԻԼԱՆԱԹ

Անասել թահրիրաթը էֆենտիյէ օտասը խիւլեֆասընտան օլուպ, խայլեճէ սէնէլէրտէն պէրու չու աթիտէքի մէէմուրիյեթլերտէ, եանի միւղա Ռումէլի վիլայէթի Մանաստիր թէրճիւմանլըղընտա, վէ Պէյօղլու ճէզա տայիրէսի միսթէնթիգլիկնտէ, վէ բուսումաթ էմանէթի մանիֆէսթօ գալէմի միմէեիզլիկինտէ, վէ Էտիրնէ վիլայէթինէ միւգաֆէ Օրթաքէօյ գազասը միւտտաիի ումումիլիկնտէ, վէ իւսկիւտար ճէզա տայիրէսի սէր միսթէնթիգլիկյէ, Տէրիսաատէթ ճէզա տայիրէսի միսթէնթիգլիկինտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ մէհաքիմի հուզուզլիյէ վէ ճէզայիրէէնին քեաֆիֆէսինտէ իճրայի վէքեալէթէ մէէղուն օլմագ իւզրէ, Ատիրեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն պիրինճի սըրֆի չէհատէթնամէսինի պիլ իմթիհան խթիհսալ էյլէմիշ օլան Յովհաննէս էֆէնտի Մարգարեան, Գալաթատա, Քիւրէքճիլեր իշինտէ, Զէյվէր պէյ խանընտա 17 նիւմէրօ իլէ մուրաղամ օտաեը քէնտիսինէ իտտարէխանէ իթթիհսալ էթմիշ օլտուղունու, իլան ու պէեան իտէրիզ։

Միւմայիլէյհ Մարգարեան էֆէնտի զայէթլէ սահիպ խթիգամէթ պիր զաթ օլտուսլունտան, հիչ շուբհէսիզ եօզ տուր քի, քէնտիսի վէքիլ թայինի իտէն զաթլար, քէմալ մէրթէպէ մէհմուն օլմագլար տըր։ 6—10

ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆՏԱ

ՅԱԿՈԲ ՔԷՇԻՇԵԱՆ
ՎԷ ՍՈՂՈՄՈՆ ՆԱՐԻՆԵԱՆ
ՇԻՐԲԻԹԻ

Միւմայիլէյհիւմ էֆէնտիյէր շէհրի մէզքիւրտէ տէնկ գօմիսիօնճուլուղուլլա իշիդզլ իթմէքտէ օլուպ, վաբօրա մալ եիւքլէմէք, վէ կէրէք պունլարը կէօմիւքճէ իշլէրինի թէսվիյէ իթմէք, կէրէք գաթրրը վասթասըլլա անատօլունուն հէր թարաֆընա մալ եօլամագ խուսուսլարընտա էզհէր ճիհէթ միշիթէրիլէրին մէնաֆիինի կէօզէթմէքտէ օլտուղլարընտան, Իսկէնտէրունճա իշլէրինի քէնտիլէրէ հէվալէ էյլէեէն զէվաթը հէր հալտէ մէհմուն օլմալարընա չալըճաղլար տըր։

ԲՕԼ ՏՐ ԳՕԴ

ԿԻՒՍԹԱՎ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

Սեպտ. Խ. Քիշ-Հանճեան

Սայն զուարճալի վիպասանութիւնը որ Բօլ տր Գոզի նշանաւոր դրագրէն մին է, հեաղհեաէ թերթ առ թերթ պիտի հրատարակուի. մին մի թերթին դինն է 30 փարայ։ Կէդրոնատեղին է Յ. Զինճիրճիեան գրատունը Մահմուտ-փաշա փողոց թիւ 239։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԻՄՊԻԶԱՐԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Իսթանպօլտա Պաղչէ-գաբուսունտա, Էմթաա կէօմրիւկիւ գարշուսընտա քիւշատ էյլէտիկիմիզ 43 նիւմէրօլու էճզախանէմիզ իչին քեաֆիֆէյի իլաճլարըմըզը Էվրօբատան հէնուզ ճէլալ էյլէմիշ օլուպ-քեաֆիֆէի իսթիհզարաթըմըզը տախի, տիգգաթը թամամէ իլէ հազըրլամըշ օլտուղումըզը տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէվսիմ էգթիզասընճա, պալըգ եաղը խթիմլ իթմէքտէ օլան զէվաթա, գարըշըզ վէ պօղուլմուշ եաղլարտան իճթինապ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրթմիշ օլտուղումուզ Բէթէրմօլէր ֆապրիգասընդն հալիս մօրնօ պալըզը ճիյէրինին եաղընտան իչթիրա իթմէէրինի խալիսանէ պէեան իտէրիզ։

Իլաճլարըն եաբրլմասընա ֆէվգէլատէ տիգգաթ օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիյաթճա տախի, իտարէ իտէպիէ ճէկինտէն զիյատէ թալէպ իթմէմէյի քէնտիմիզէ մէսլէք իթթիխազ իթմիշ օլաուղումուզտան, թէչրիճ իտէն միւշթերիլերին մէմնուն գալաճագլարը պի իչթիպան արը։

Էճզախանէմիզէ, մէհմէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօգթօրլարընտան, տօգթօր Պ. Թիւրապեան էֆէնտի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, բազար կիւնլէրինտէն մասատա, հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար հասթալարընա պագմագտա տըր, վէ կէօզ, գուլագ թապիպի տօգթօր Գուսթամիրիս տախի հէր կիւն հասթալարընը սաաթ 7½ տան 9ա գատար գապալ իթմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօգթօրլարտան տախի տէվամ իտէնլէր վարտըր։

Յ. ԻՍՊԻԶԷՐԵԱՆ

ՔԻՆԱ ԳԱԼԻՊԷՍԹԱ

Եուլիսի 9ը՝ Գ. Հ. Ֆ. Ամանորի Ընթրիքի օրատաշ Լիսիսի Բէ-Բէ-Ը ՀԱՐԳԱՆՔ

ԲԷԿ ԹԷԷՍՍԻՐԼԻ, ՎԷ ԼԷԶԻԶ, ՎԷ ԳՈՒՎԱՎԷԹ ՎԻՐԻՃԻ ՏԻՐ

Սըթմատան վէ գան ապլըզընտան, վէ սինիր զայիֆլիկինտէն նէչէթ իտէն խասթալըգլար իչին բէք միւֆիտ տիր։

Մէզքիւր չարապ ատամըն իչթահընը աչըզ եիւպինէ բէնք կէթիրիր, վէ տատագլարընա զըրմըզըլըզ վէրիր. վէ քէզալիք վիճուտէ տինճլիք վէ խաֆիֆլիք, վէ ֆիքրէ տախի պէրրագլըզ վէ աչըզլըզ քէսպ իթտիրիր։

Մէզքիւր չարապ Գալաթատա քէօբրիւ պաշընտա վագը Մէհէմմէտ-Ալի-բաշա խանընտա Ամերիգա էճզախանէսինտէ, վէ իսթանպօլտա տախի Պաղչէ գաբուսունտա Գասապեան էճզա մաղազասընտա պուլունմագտա տըր։

Ռիայէթլու էհալիմիզէ շունու տախի խապէր վիրիրիզ քի, շիմտիեէ գատար քէնտի խանէսինտէ խասթէկեանը գապալ էյլէմէքտէ պուլունան աթըպպայի հազրգատան տօգթօր Հիւնքեարպէկէնտիեան էֆէնտի, շիմտիտէն սօնրա, մէզքիւր Ամէրիգա էճզախանէսինտէ, հէր սալը վէ բէնճէմիկի վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլերի էօյլէտէն սօնրա հազըր պուլունարագ, միւրաճաաթ իտէն մէրիզանը գապալ էյլէէճէք տիր։

Մարդիր Վ. Պէյլէճեան

Էսպարը Փարիսէն վէ Թուճատան Դրզլարտան, Գալաղ ճբլար պաշը խարիճինտէ, Էտիրնէյի Դէօրգ ազանքն խիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա տախի սաթըլմագտատըր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. Ա. ՍՈՒՐԲԻՆԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ

Իսթամպօլ, Ալաճա համամ, Քիրեմիտճիլեր ճաքոսսու Ն. 14

ՊԱԳԱԼԻՑՔ, ՎԷ ԷՎՐՕԲԱ ԻՋԿԻԼԷՐԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՍԻՆԲԼԷՌ ՍԱՊՈՒՆՈՒ

Ինկիլթերրալը մէշհուր քիմեաքէր տօգթէօր Սինքլէրին իճատքէրտէսի օլան մէզքիւր սապուն, կէրէք սրճագ վէ կէրէք սօղուգսու իչինտէ քէօբիւրիւպ, չամաշըրլարը ասլա էսկիթմէքսիզին թէմիզլէր. պաղչա սապունլարտան գիւեատէ գուրու օլտուղունտան, մէզքիւր սապունուն պիր օգգասը, տիկէր սապունլարըն իլչ օգգասընդն եէրինի թուճմագտա տըր։ Իչինտէ ասլա զարբրը մատտէլէր պուլունմատըզը կիպի, չամաշըրլարը տա չիրիթմէսիկինտէն, մէզքիւր սապուն իսթիհալ օլունտուգտա, պիր սէնէտէ էսկիեէճէք չամաշըրլար, իքի սէնէ տաեանըրլար։

Սինքլէր սապունու գուլլանըլտըզընտա, խանէլէրտէն չամաշըր բաթարթըը տա գալգաճագ տըր, չիւնքի իշպու սապուն զահմէթի զաեէթ պօլայլատըր, շէօյլէ քի, չամաշըրլարը սրճագ սու իչինտէ գայնաթմագ, պուղատաեա գօյմագ վէ սայիրէ կիպի չէյլերէ իհթիեաճ գալմաղ։

Սինքլէր սապունու ֆանէլալարը ասլա սէրթլէթմէքսիկին թէմիզլէր, վէ իրէքտէն մատմուլ էշեանընտա բարլագըզընը ղայպ իթմէզ։

ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՍԹԻՄԱԼԸ

Մէզքիւր սապունտան պիր գալըպ տիւմ տիւմ քէսիպ, գայնար սու իչինէ գօեարագ հալ իթմէլի տիր, թա քի սապուն սուեուն իչինտէ քեամլէն էրիսին, պատէհու պիր գազանըն իչինէ տէօրթ գօվա սօղուգ վէ եախօտ — չամաշըրլար բէք քիրլի իսկ — սրճագ թաթլը սու տօլտուրուպ, մէզքիւր սապունու գայնար սուեու պու գազանըն իչինէ տօլտուրմասը, վէ քիրլի չամաշըրլարը տախի պու գազանըն իչինէ թէմամլյէ պաթըրարագ, պիր կիճէ եօյլէճէ պրագմալը տըր. վէ իրթէսի սապահ չամաշըրլարը օ սուեուն իչինտէ չիթիլմէլի վէ խիճէ սըղտըգտան սօնրա, իքի եախօտ իւչ տէֆա թէմիզ սօղուգ սուտան կէչիրմէլի թա քի սապուն տէֆ օլսուն. պու հալտէ մէզքիւր չամաշըրլար քեամլէն գալ կիպի պէեազանըրլար։ Քիրլի չամաշըրլարը սապունու սուեուն իչինտէն չըգարտրգտան սօնրա, մէզքիւր սուեու տէօքիւպ տէ զայ իթմէմէլի տիր, պունուն իչինէ տէ պօեալը չամաշըրլարը 4–5 սաաթ պրագըլտըզը, վէ սօնրա եինէ եօգարտա թաարիֆ օլունանվէճհ իւզրէ երգանըլտըզը հալտէ, մէզքիւր չամաշըրլար տա բէք ալէա սուրէթտէ թէմիզլէնիրլէր։

Մէզքիւր սապունուն կէրէք թանէ իլէ վէ կէրէք թօքտան սաթըլը էյնի, Հայկական Վաճառատուն մաղազասը մագարբ թախսիս գըլընմըշ, վէ պու խուսուսա ումումի աճէնթօսու իլէ պիր մուգավէլէ ագտ իտիմիշ օլտուղունտան, Տէրիսաատէթ վէ պիլատը ալէնէ, վէ ունատօլունուն հէր թարաֆընտան մէզքիւր մաղազաեա միւրաճաաթա միւսարաաթ իտիմլէի տիր։

Մէզքիւր մաղազատա ալէա Կիրիտ սապունլարը, վէ սայիր հէր նէվ սապունլար, նէֆիս սիեահ խավէար, Դայսէրիեէէնին էվ բաստըրմասը, խալիս վէ գօգուսուզ սիպիր եաղը, նէվ պէ նէվ սբարմաչէթ մուհարը, Ըիօ վէ Մարթինիք գահվէլերի, Թրիէսթէ, վէ Հօլանտա չէքերլերի, վէ Ֆրանսանըն քէլէ չէքէրի, Նաբօլի վէ Ճենօվա մաքառնա վէ չէհրիեէլերի, Մալթա վէ Մարսիլեա բաթաթէսլերի, եէրի վէ Ֆիլէմենկ բէյներլերի, Միլան եաղը, քօլա, Մըսըր, Իթալեա վէ Ինկիլիզ բիրինճլերի, ֆասուլեա, զէյթուն եաղը, չիվիտ, վէ սայիրլ պուլունուր։

Մէզքիւր մաղազանըն մէպտէսի «ազ գազանըզ», չօգ սաթմագ, վէ սաթըլը քէսրեթինէն խթիֆատ իթմէք տիր։ Թարթըլար վէ էմթաանըն ճինինճէ ասլա հիյլէքեարլըզա իրթիբեաց լտիմէտիկինէ հէր քէս պիթէերիպէ իգնա օլմուշտուր։ Սաթըն ալընան մալար, մաղազանըն համալարը վասթասըյա նագլ իտիլիքտէ, ուֆագ պիր նագլեէ իւճրէթիալընմագտա տըր. Թահրիրէն վէրիլէն սիքրրշար, վագթիյլ վէ տիգգաթը թամամ իւզրէ իճրա իտիլիպ, մահկէմինէ իրսալ օլունուրլար։ Քէնտի խրտմէթքեարլարը վէ եախօտ տիկէր պիրիսինին վասթասըյա սիբարրշ վէրէնլէրէ, վէրիլէն էմթաեեր, վէ մուգապիլէն ալընան մէպլաղը միւպէյեին պիրրէր բուսուլա կէօնտէրիլիր։

Մէզքիւր մաղազատա Ֆրանսատան խասսէթէն ճէլպ օլունմուշ Շամբանեա, Մալակա Սէնթ-Իմիլիօն, Մէտօք շարապլարը, վէ սայիր հէր նէվնէֆիս շարապլար, ճինա ճինա գօնեագլար, ամէռ, մէնթա, քիւրասսա, իքսիրլեր, գութուլար իչինտէ սարտէլա, Լիսն չէհրինին սալամին նամ մէշհուր սուեուղու վէ Ֆօմ պալըգլարը, Էվրօբանընն չիչէլէր իչինտէ սագլամըշ նէֆիս թիւրլիւ թուրշուլարը, Թուզլու սու իչինտէ սագլանմըշ թաղէ ֆասուլեա, եէշիլ զէյթուն, պէզէլեա, վէ չիչէլեր իչինտէ տօմաթէս վէ սայիրէ տէ պուլունուր։

Պազըլար պէզիմ ֆիեաթլարըմըզը պիր անը պէհա պուլմագտա օլտուգլարընտան, պու զաթլարա խապէր վէրիրիզ քի, մաղազամըզտա ֆէնա մոպի իյի մալ եէրինէ սաթմագ, էքսիք թարթմագ վէ սայիր պու նէվհիրէքեարլըգլարա իրթիքեապ օլունմամագտա, վէ պինանէն ալէյհ ֆէնա մալ իյի մաթա եէրինէ ուճուզ ֆիեաթ իլէ վէրիլիպ տէ, քիմսէ իզֆալ իտիլմէքտէ տիր։ Ուճուզճուլուգ խուսուսունտա, մաղազամըզ իլէ հիչ պիր մաղազա բէգապէթ իթմէմէքտէ տիր, վէ իտէմէզ։

ԲԱՐԼԱՏԸՃԸ ՍՈՒ

Մէզքիւր նէվիճատ սու, չիչէլէր իչինտէ պուլունմագտա օլուպ, պագրրտան վէ բիրինճէն մանուլ էշեալարընը քիրինի իքի տագրգա իչինտէ թէմիզլէմէքտէ վէ օրարա ֆէվգէլատտէ պիր բարլագլըզ վէրմէքտէ տիր։

Իշպու բարլատրճը սու տախի Ալաճա համամընտա Քէքէնէճիլեր գաբուսունտա Ն. 14 Հայկական Վաճառատունտա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

ԲԱՋԱՐԼԸԳ ԵՕԳ—ՍԱԹԸՇԼԱՐ ԲԷՇԻՆ

ՏՕԳԹՕՐ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆՏԻ ՍԻՄՈՆՕՖ

Բայիթախթըմբզոտա վէ միլլէթիմիզտէն օլտուղու հալտէ պիր թապիպի հազիզ տահա արթմըշ տըր. շէօյլէ քի տօգթօր Յակոբ էֆէնտի Սիմոնօֆ Փարիստէ քէնտի իրմինի բէք բարլագ սուրէթտէ թահսիլ ու իքմալ, վէ քէնտի շէհատէթնամէսի տիզ ու խսթիհսալ պիրլէ, պու տէֆա պու թարաֆա ավէթ էյլէտիկինտէն, վէ շիմտի քի հալ եազ մէվսիմի օրմասը ճիհէթլէ Պօղազ իչինտէ, Մէզար պուրնու նամ մահէլլտէ 30 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ սահիլխանէտէ իդամէթ էյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, հէր կիւն մահէլլի մէզպուրտէ, քէնտույէ միւրաճաաթի իտէն քէյֆսիզլերի զապուլ էյլէմէքտէ օլտուղու կիպի, չարշէմպիհ կիւնլերի տախի, մէճճանէն օլտուղու հալտէ, պագմագտա տըր։

Բազար իրթէսի վէ բէնճէմպիհ կիւնլերի, սաաթ 6տան 8է գատար, Իսթանպօլտա Պաղչէ գաբուսունտա վագը 18 նիւմէրօլու Մէրհամէթճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա, վէ միւրաճաաթ իտէն քէյֆսիզլերէ մէճճանէն պագմագտա տըր։

ԴՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԻ ՈՃՈՎ

Երէւան

ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆ

Թէրզեան էֆէնտինին իշպու զաեէթ միֆիտ էսէրի, պունտան էվվէլ շայեան օլտուղու գապալիյէթէ մազհար օլարագ, իլք թապրնտան գալմամըշ օլտուղունտան, պու տէֆա լազըմ կէլէն պաղը թէպէ տիւրթ տախի իճրա օլունարագ թէքրար թապ իտիլմիշ տիր։

Պու քիթապ ֆրանսըզճա էսրէն մէք արզուսունտա պուլունանլարը պիսիւբ խըտմէթ իտէպիլէճէկնէրն, օլ արզուտա պուլունանլարը, հէմ չաբուգ սուրէթտէ, վէ հէմ տէ էօյլէ հավայի օրմանըզ էստասը պիր թարզտա լիսանը ֆրանսէվիյի թահսիլ էյլէմէք խթիէնէն, լերին պիրէր թանէ իշթիրա իլէ, խթիֆատ էյլէմէլէրինի նասիհատ իտէրիզ։

Ֆիեաթը 6 ղուրուշ տուր։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմարիլէյհ, եալընըզ ֆրէնկի իլէթի, վէ պէսսուդլուղու, վէ ումումի ալաթը թէնասիլիյէ (ծննդական գործարանք), վէ իտարա եօլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւշար օլանլարընն, էմրի թէտավիլերինէ պագմագտա տըր։

Տօգթօր Ճէլալեան էֆէնտի, սապլագը վէճհ իւզրէ, հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար, Պաղչէ-գաբուսունտա, Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա, Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին Իրիի Դաբուլուի թէմամյեէ օլան 32 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ խասթալար գապալ իթտիկի կիպի, բազար կիւնլերի տախի, Պէյօղլուտա, Աղա ճամիսինտէ, Սաղըզ-աղաճը ճատտէսինտէ, 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէզալիք մէրիզանը գապալ էյլէմէք տիր։

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էյլէրէն, եօլէ ոնոա ալբֆ. ոաֆ 4է գարար

40–Պիւյիւք Հէնտէք սօգաղը–40

Տօքթէօրիւ միւմարիլէյհին գապիէսինտէ, հէր նէվի հավա պօշալաբճը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մտխսուս ալէթլեր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալըգլարընա խուսուսի օլարագ պագտրզը կիպի, էլէքթրիք ալէթլերիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եաբան էսկի կէօքիւզ վէ նէզլէ, վէ պղմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալըգլարը, վէ քէօթրիւմիւք վէ սարա կիպի իլլէթլերին թապիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆլիք վէ ղայրիհիւմ։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕԲԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 9 օգոստոս

Ֆրանսզ ֆոնտսու 3%	81·91½
» » 5%	115 15
Էսհամը Ումումիէ աչըլար	10-35
» » գարանտար	11-
1865 Իսթիգրարը	-
1869 »	-
1873 »	55-
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա	50 50
Օսմանը Պանգասը	710-
Գրէտի Լիոնէ	635
Ռուս ֆոնտսու 5% (1877	-
Ռուսիանըն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտսու	87-25
Մըսրը խսթիգ. պիրլէշմիշ	266·25
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	27-41
Գամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	25-17

Բարիս, (Պուլվար) 4 օգոստոս

Ֆրանսզ ֆոնտսու 3%	-
Էսհամը Ումումիէ	-

Լոնտրա 9 օգոստոս

Ինկիլիզ ֆոնսոլիտի	99-15/16
Էսհամը Ումումիէ ալըլմը	10 13/16
» » գարանտար	10-7/8
1865 Իսթիգրազը	13-1/8
1869 »	12-
1873 »	90-1/4
1872 (Պօնտու Թէզգօր)	22-
1873 »	10 3/4
Տէվլէթի Այիլինին 1877 իսթիգրազը	69-1/2
Օսմանը Պանգասը	18-3/8
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	82-1/4
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	53-1/4
» իմթիեազը (շըմէնտը.)	30-
Տարիա սանիեէ	50-
Մըսրըն Բօչիտ իսթիգրազը	76-
1877 Մաճարիսթան էսհամը	100-1/2
Գամպիօ Բարիզ	-

Վիէննա, 9 օգոստոս

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	120- 5
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	23·20

ԴԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՏԸ

Էսհ. Ումմ.	յուլիս 28 ազշմ. գբ.	12- 3
» »	յուլիս 29 սպհ. ալ	12-4
» »	էն եիւքսէք	-
» »	էն աշաղը	-
» »	Սաաթ 5 տէ	12- 3
1863 Իսթիգ. (Մուճօն)	6% ֆ.	-
1865 »	6% ֆ.	65-
1869 »	(Բինար) 6% ֆ.	59-
1872 »	(Պօնտու Թրէգօր	20-50
1873 »	(Բինար) 6% ֆ.	53-50
Ռումէլի չըմէնտրֆէր		49-25
Մըսրը խսթիգրազը պիրլէշմիշ		58-35
Ռէյթար	ղուրուշ	-
Հէվալէտիզ	»	17-
Ամդէ ֆայիզ	%	9-

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻԵԵՔԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	6- 6
Մօսիէթէ ժէն 6%	5-
Իսթանպօլ Պանգասը	9-
Մօսիէթէ Օթօման	3-30
Թրամվայ 5%	330-
Լավրիօմ (մատէն)	174-

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109·38
Ֆրանսզ ալթունու	87-30
Բօլ	90-15
Գրիմից ալթունու	51-15
Պէեազ մէքսիկէ	103- 6
Մէթալիք	205-30
Պէշլիք	210-
Ալթըլըզ	126-15
Պագըր	700-
Գարպոն գայիմէսի զաբիթ	9- 9

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1090-
Էն աշաղը	1090-
Սաաթ 3 տէ	1090-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ